

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 186 (XXX) — Nr. 930

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 5 noiembrie 2018

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 399 din 19 iunie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 91 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală	2-3
Decizia nr. 463 din 5 iulie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 61 alin. (1) lit. c) și ale art. 114 alin. (4) din Codul de procedură penală	4-6
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
1.150. — Ordin al directorului general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară privind aprobarea începerii lucrărilor de înregistrare sistematică a imobilelor, pe sectoare cadastrale, în 15 unități administrativ-teritoriale din județul Călărași.....	7-22
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 53 din 18 iunie 2018 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept).....	23-32

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 399**

din 19 iunie 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 91 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală

Valer Dorneanu — președinte
 Marian Enache — judecător
 Petre Lăzăroiu — judecător
 Mircea Ștefan Minea — judecător
 Daniel Marius Morar — judecător
 Mona-Maria Pivniceru — judecător
 Livia Doina Stanciu — judecător
 Simona-Maya Teodoroiu — judecător
 Varga Attila — judecător
 Ionița Cochintu — magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Luminița Nicolescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 91 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, excepție ridicată de Cristian Munteanu în Dosarul nr. 36.142/301/2015 al Judecătoriei Sectorului 3 București — Secția civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.391D/2016.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, având în vedere jurisprudența Curții Constituționale în materie, prin care s-a arătat că nu se poate pune semnul egalității între stat și contribuabil.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 23 mai 2016, pronunțată în Dosarul nr. 36.142/301/2015, **Judecătoria Sectorului 3 București — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 91 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală**, excepție ridicată de Cristian Munteanu într-o cauză având ca obiect soluționarea unei contestații la executare a unui titlu executoriu emis în temeiul Codului de procedură fiscală.

5. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autorul acesteia susține, în esență, că scadența unei datorii către stat nu este mereu ultima zi a anului căruia îi este aferentă. În cazul său, scadența către Casa Națională de Pensii Publice fiind la data de 25 octombrie 2010, iar termenul de prescripție prevăzut la art. 91 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 trebuie să curgă de la această dată și nu ar trebui prelungit, astfel cum dispun prevederile art. 91 alin. (2) din același act normativ. Or prelungirea acestui termen, prin textul de lege criticat, este contrară art. 16 alin. (2) și art. 44 alin. (2) din Constituție, precum și art. 1 din primul Protocol la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, întrucât plata unui impozit nedatorat îi afectează patrimoniul.

6. **Judecătoria Sectorului 3 București — Secția civilă** opinează în sensul că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

7. Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

9. **Avocatul Poporului** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze prezenta excepție.

12. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 91 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 513 din 31 iulie 2007, care au următorul cuprins: „(2) *Termenul de prescripție a dreptului prevăzut la alin. (1) începe să curgă de la data de 1 ianuarie a anului următor celui în care s-a născut creanța fiscală potrivit art. 23, dacă legea nu dispune altfel*”. Dispozițiile alin. (1), la care fac trimitere prevederile criticate, au următoarea redactare: „(1) *Dreptul organului fiscal de a stabili obligații fiscale se prescrie în termen de 5 ani, cu excepția cazului în care legea dispune altfel*.” De asemenea, dispozițiile art. 23 la care fac trimitere prevederile criticate, au următoarea redactare: „(1) *Dacă legea nu prevede altfel, dreptul de creanță fiscală și obligația fiscală corelativă se nasc în momentul în care, potrivit legii, se constituie baza de impunere care le generează. (2) Potrivit alin. (1) se naște dreptul organului fiscal de a stabili și a determina obligația fiscală datorată*.”

13. Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală a fost abrogată prin art. 354 lit. a) din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 547 din 23 iulie 2015, însă, având în vedere Decizia Curții Constituționale nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, Curtea urmează a analiza dispozițiile criticate.

14. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții legale sunt invocate prevederile constituționale ale art. 16 alin. (2) privind egalitatea în drepturi și art. 44 alin. (2) referitor la dreptul de proprietate privată, precum și ale art. 1 referitor la respectarea bunurilor și la protecția proprietății din Primul Protocol la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

15. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile criticate au mai format obiectul controlului de constituționalitate prin raportare la prevederi constituționale similare, sens în care este, spre exemplu, Decizia nr. 1.637 din 10 decembrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 44 din 20 ianuarie 2010.

16. Cu acel prilej, Curtea a reținut că principiul egalității privește egalitatea cetățenilor în fața legilor și a autorităților publice, iar nu egalitatea de tratament juridic între cetățeni și autoritățile publice. Astfel, dispozițiile art. 91 alin. (1) și (2) din

Codul de procedură fiscală statuează dreptul organului fiscal de a stabili obligații fiscale, respectiv termenul în care se pot stabili asemenea obligații. Așadar, este vorba de o autoritate publică, parte a raportului de drept fiscal. În acest context, Curtea a reținut că în dreptul fiscal întotdeauna o parte este statul, iar raporturile juridice care se constituie în sfera dreptului fiscal țin de dreptul public, astfel încât situația juridică a statului nu se poate compara cu cea a altor creditori de drept privat, astfel că, în mod evident, nu se poate face o comparație bazată pe principiul egalității între competențele unei autorități publice și drepturile unei persoane de drept privat.

17. Problema tratamentului diferențiat de care beneficiază statul în raport cu contribuabilii în ceea ce privește satisfacerea creanțelor a fost analizată și cu alte prilejuri. Astfel, Curtea a statuat că, în cadrul raporturilor juridice dintre stat, în calitate de creditor, și contribuabil, în calitate de debitor al obligației fiscale, cele două părți nu se situează pe poziții de egalitate, între ele existând o legătură de subordonare în favoarea statului, pe baza unui regim de drept public, și, prin urmare, nu poate fi vorba de încălcarea principiului egalității în fața legilor prevăzut de art. 16 din Constituție (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 158 din 10 noiembrie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 77 din 24 februarie 1999, sau Decizia nr. 202 din 13 martie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 255 din 17 aprilie 2007).

18. În concordanță cu ceea ce Curtea a statuat în mod constant, egalitatea de tratament presupune în mod necesar identitatea de situații juridice, calificarea unei reglementări ca fiind discriminatorie justificându-se doar atunci când, pentru situații similare, se instituie regimuri juridice diferite pentru persoanele cărora li se aplică (a se vedea Decizia nr. 432 din 21 octombrie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.176 din 13 decembrie 2004). Așa fiind, situația în care se găsesc persoanele ce cad sub incidența textului de lege criticat și ipotezele la care se referă autorul excepției de neconstituționalitate sunt diferite. Ca atare, este justificată o reglementare care instituie un regim diferențiat în ceea ce privește stabilirea unor termene pentru achitarea obligațiilor fiscale către stat și data când se naște dreptul organului fiscal de a stabili și a determina obligația fiscală datorată sau când începe să curgă termenul de prescripție a dreptului organului fiscal de a stabili obligații fiscale.

19. Prin obligații fiscale, în sensul Codului de procedură fiscală, se înțelege: a) obligația de a declara bunurile și veniturile impozabile sau, după caz, impozitele, taxele, contribuțiile și alte sume datorate bugetului general consolidat; b) obligația de a calcula și de a înregistra în evidențele contabile și fiscale impozitele, taxele, contribuțiile și alte sume datorate bugetului general consolidat; c) obligația de a plăti la termenele legale impozitele, taxele, contribuțiile și alte sume datorate bugetului general consolidat; d) obligația de a plăti dobânzi, penalități de întârziere sau majorări de întârziere, după caz, aferente impozitelor, taxelor, contribuțiilor și altor sume datorate bugetului

general consolidat, denumite obligații de plată accesorii; obligația de a reține și de a înregistra în evidențele contabile și de plată, la termenele legale, impozitele și contribuțiile care se realizează prin stopaj la sursă; f) orice alte obligații care revin contribuabililor, persoane fizice sau juridice, în aplicarea legilor fiscale [art. 22 din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003].

20. În virtutea art. 23 din aceeași ordonanță, dreptul de creanță fiscală și obligația fiscală corelativă se nasc în momentul în care, potrivit legii, se constituie baza de impunere care le generează. Astfel, se naște dreptul organului fiscal de a stabili și a determina obligația fiscală datorată.

21. În acest context, astfel cum dispune art. 91 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, legiuitorul a prevăzut că dreptul organului fiscal de a stabili obligații fiscale se prescrie în termen de 5 ani, cu excepția cazului în care legea dispune altfel. Acest termen de prescripție începe să curgă de la data de 1 ianuarie a anului următor celui în care s-a născut creanța fiscală, dacă legea nu dispune altfel. Din analiza cadrului legislativ în materie de prescripție, Curtea reține că acesta este o reglementare specială față de cea instituită prin normele de drept comun, fiind de competența legiuitorului să dimensioneze în mod corespunzător durata termenelor de prescripție în materie fiscală și data de la care acestea încep să curgă, în virtutea prevederilor art. 139 din Constituție, potrivit cărora, impozitele, taxele și orice alte venituri ale bugetului de stat și ale bugetului asigurărilor sociale de stat se stabilesc numai prin lege, coroborate cu cele ale art. 61 alin. (1), potrivit cărora Parlamentul este unica autoritate legiuitoare a țării, precum și ale art. 115 referitor la delegarea legislativă din Legea fundamentală.

22. Așadar, regula generală în materia impozitelor și taxelor este cuprinsă în art. 139 alin. (1) din Constituție, iar, potrivit art. 56 din Constituție, contribuția cetățenilor la cheltuielile publice constituie o îndatorire fundamentală a acestora. Ca atare, nu se poate reține, de principiu, că prin stabilirea pe cale legală a unei obligații fiscale, recuperarea prin măsuri de executare silită sau stabilirea unor termene pentru achitarea acestora către stat și data când se naște dreptul organului fiscal de a le stabili și a le determina sau când începe să curgă termenul de prescripție a dreptului organului fiscal de a stabili obligații fiscale, aspecte care țin de opțiunea legiuitorului, s-ar leza dreptul de proprietate al unei persoane, al cărui conținut și limite sunt stabilite prin lege, potrivit art. 44 alin. (1) teza a doua din Constituție. În acest sens, a se vedea și Decizia nr. 686 din 24 noiembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 136 din 23 februarie 2017, paragraful 31 sau Decizia nr. 607 din 12 iunie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 504 de 23 iulie 2012. De altfel, potrivit dispozițiilor art. 1 alin. (2) din primul protocol adițional la Convenție, este dreptul statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții.

23. Ca atare, prevederile criticate se circumscriu cerințelor constituționale și convenționale care statuează atât limitele unor drepturi, cât și obligațiile corelative ce decurg din Legea fundamentală, nefiind în contradicție cu principiul egalității și cu dispozițiile referitoare la dreptul de proprietate privată.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Cristian Munteanu în Dosarul nr. 36.142/301/2015 al Judecătoria Sectorului 3 București — Secția civilă și constată că dispozițiile art. 91 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătoria Sectorului 3 București — Secția civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 19 iunie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. VALER DORNEANU

Magistrat-asistent,
Ionița Cochintu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 463

din 5 iulie 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 61 alin. (1) lit. c) și ale art. 114 alin. (4) din Codul de procedură penală

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel-Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Daniela Ramona Marițiu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Marinela Mincă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 61 alin. (1) lit. c) și ale art. 114 alin. (4) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Gîscă Mihai Valentin în Dosarul nr. 16.629/236/2015 al Judecătoria Giurgiu — Secția penală. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.785D/2017.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care, făcând trimitere la jurisprudența Curții Constituționale referitoare la dispozițiile criticate, solicită menținerea acesteia și respingerea, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

4. Prin Încheierea din 6 februarie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 16.629/236/2015, **Judecătoria Giurgiu — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 61 alin. (1) lit. c) și ale art. 114 alin. (4) din Codul de procedură penală**, excepție invocată de Gîscă Mihai Valentin, cu ocazia soluționării unei cauze penale.

5. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autorul acesteia arată că în cauza sa dispozițiile criticate au fost interpretate în sensul că pot fi audiate în calitate de martori și organele de urmărire penală. Susține că sintagma „organe de ordine publică și siguranță națională” nu este definită. Posibilitatea audierii, în calitate de martori, în faza de urmărire penală și în faza de judecată, a organelor de cercetare penală ale Poliției judiciare, care au întocmit și procese-verbale de constatare, încalcă dreptul la un proces echitabil.

6. **Judecătoria Giurgiu — Secția penală**, făcând referire la Decizia Curții Constituționale nr. 198 din 7 aprilie 2016, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

7. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Guvernul** arată că principiul realizării justiției de către instanțele judecătorești nu exclude participarea la procesul penal și la realizarea actului de justiție și a altor persoane decât instanțele de judecată (organe de cercetare penală, procuror, martori, expert, interpret etc.), în scopul sprijinirii activității

instanței de aflare a adevărului în vederea soluționării cauzei. Prerogativele încredințate procurorului de către legiuitor, privind administrarea și aprecierea probelor în cursul urmăririi penale, reprezintă o expresie a rolului Ministerului Public stabilit de prevederile art. 131 din Constituție. Astfel, Ministerului Public, prin procurori, îi revine sarcina ca în faza de urmărire penală să caute, să administreze și să aprecieze probele care servesc la constatarea existenței sau inexistenței infracțiunii, la identificarea persoanei care a săvârșit-o și la cunoașterea tuturor împrejurărilor pentru justa soluționare a cauzei. Guvernul apreciază că dispozițiile art. 114 alin. (1) și alin. (4) raportat la art. 61 din Codul de procedură penală nu aduc atingere art. 21 din Constituție, deoarece audierea în calitate de martori a persoanelor care au întocmit procesele-verbale menționate de dispozițiile art. 61 și art. 62 din Codul de procedură penală nu încalcă dreptul la un proces echitabil, câtă vreme asupra acuzației în materie penală aduse autorului excepției se va pronunța, în mod public și într-un termen rezonabil, o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, inculpatul beneficiind de toate drepturile și garanțiile procesuale instituite prin lege. Audierea acestor martori este supusă rigorilor prevăzute de art. 120 și art. 121 din Codul de procedură penală. În final, face referire la Decizia Curții Constituționale nr. 198 din 7 aprilie 2016.

9. **Avocatul Poporului** susține că, datorită importanței acestei categorii de persoane în cadrul procesului penal, legiuitorul a reglementat limitat sfera persoanelor care pot avea calitatea de martor, dispozițiile art. 114 și art. 115 din Codul de procedură penală completându-se reciproc. În ceea ce privește lipsa de previzibilitate a normei criticate, Avocatul Poporului susține că dispozițiile art. 114 alin. (4) din Codul de procedură penală îndeplinesc cerințele instituite de Constituție în acest sens. Astfel, legiuitorul și-a exercitat întocmai obligația pozitivă prin reglementarea clară și precisă a noțiunii de martor, a persoanelor care pot avea această calitate, dar și a condițiilor în care o persoană poate deveni martor într-un proces penal. Posibilitatea ca organele de constatare care au întocmit procese-verbale să fie audiate în calitate de martori nu aduce atingere dreptului la un proces echitabil. Această reglementare apare ca firească în contextul în care calitatea de martor are întâietate față de calitatea de expert, avocat, mediator ori reprezentant al uneia dintre părți sau al unui subiect procesual principal, cu privire la faptele și împrejurările de fapt pe care persoana le-a cunoscut înainte de a dobândi respectiva calitate. În ceea ce privește dispozițiile art. 273 alin. (1) din Codul penal, Avocatul Poporului apreciază că acestea nu contravin art. 126 din Constituție, instanța de judecată fiind cea care, apreciind probatoriul administrat în faza urmăririi penale, pronunță hotărârea judecătorească. De altfel, critica autorului vizează modul în care s-a făcut aplicarea legii, ceea ce nu reprezintă o problemă de constituționalitate de competența Curții Constituționale. Apreciază că aplicarea cerinței procesului echitabil se impune numai în legătură cu procedura de desfășurare a procesului, iar nu și în ceea ce privește cadrul juridic sancționator al faptelor, adică în materia dreptului substanțial.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 61 alin. (1) lit. c) și ale art. 114 alin. (4) din Codul de procedură penală, cu următorul conținut:

— Art. 61 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură penală: „(1) Ori de câte ori există o suspiciune rezonabilă cu privire la săvârșirea unei infracțiuni, sunt obligate să întocmească un proces-verbal despre împrejurările constatate: [...] c) organele de ordine publică și siguranță națională, pentru infracțiunile constatate în timpul exercitării atribuțiilor prevăzute de lege.”;

— Art. 114 alin. (4) din Codul de procedură penală: „Pot fi audiate în calitate de martor și persoanele care au întocmit procese-verbale în temeiul art. 61 și 62.”

13. Autorul excepției susține că textele criticate contravin prevederilor constituționale cuprinse în art. 21 alin. (3) potrivit căruia părțile au dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că, prin Decizia nr. 198 din 7 aprilie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 496 din 4 iulie 2016 și Decizia nr. 97 din 1 martie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 540 din 29 iunie 2018, răspunzând unor critici similare, a respins excepția de neconstituționalitate, ca neîntemeiată.

15. Cu acele prilejuri, Curtea a reținut că, potrivit art. 114 alin. (1) din Codul de procedură penală, poate fi audiată în calitate de martor orice persoană care are cunoștință despre fapte sau împrejurări de fapt care constituie probă în cauza penală, iar potrivit art. 114 alin. (4) din același cod, pot fi audiate în calitate de martor și persoanele care au întocmit procese-verbale în temeiul art. 61 și art. 62 din același act normativ. În continuare, Curtea a constatat că dispozițiile art. 61 din Codul de procedură penală stabilesc în sarcina mai multor organe obligația de a întocmi procese-verbale de constatare ori de câte ori există o suspiciune rezonabilă cu privire la săvârșirea unei infracțiuni. Curtea a observat că, potrivit alin. (5) al art. 61, procesul-verbal încheiat de aceste organe constituie act de sesizare a organelor de urmărire penală și nu poate fi supus controlului pe calea contenciosului administrativ. Totodată, art. 198 alin. (2) din Codul de procedură penală dispune în sensul că procesele-verbale întocmite de organele prevăzute la art. 61 alin. (1) lit. a)—c) constituie acte de sesizare a organului de urmărire penală și nu au valoarea unor constatări de specialitate în procesul penal.

16. De asemenea, Curtea a reținut că, potrivit art. 6 paragraful 3 lit. d) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, orice acuzat are, mai ales, dreptul să audieze sau să solicite audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării. Dreptul înscris în art. 6 paragraful 3 lit. d) constă în posibilitatea ce trebuie să-i fie acordată acuzatului de a contesta o mărturie făcută în defavoarea sa, de a putea cere să fie audiați martori care să-l discolpe, în aceleași condiții în care sunt audiați și interogați martorii acuzării; el

constituie o aplicație a principiului contradictorialității în procesul penal și, în același timp, o componentă importantă a dreptului la un proces echitabil.

17. Totodată, Curtea Constituțională, plecând de la cele statuate de instanța europeană, a reținut că noțiunea de „martor” are un înțeles autonom în sistemul Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, independent de calificarea sa în norma națională (Hotărârea din 24 aprilie 2012, pronunțată în Cauza *Damir Sibgatullin împotriva Rusiei*, paragraful 45). Astfel, din moment ce o depoziție, fie că ea este făcută de un martor — *stricto sensu* — sau de către o altă persoană, este susceptibilă să fundamenteze, în mod substanțial, condamnarea celui trimis în judecată, ea constituie o „mărturie în acuzare”, fiindu-i aplicabile garanțiile prevăzute de art. 6 paragrafele 1 și 3 lit. d) din Convenție (Hotărârea din 9 noiembrie 2006, pronunțată în Cauza *Kaste și Mathisen împotriva Norvegiei*, paragraful 53; Hotărârea din 27 februarie 2001, pronunțată în Cauza *Luca împotriva Italiei*, paragraful 41).

18. Plecând de la aceste premise, Curtea Constituțională a reținut că ori de câte ori există o suspiciune rezonabilă cu privire la săvârșirea unei infracțiuni, organele prevăzute la art. 61 alin. (1) lit. a)—c) din Codul de procedură penală sunt obligate să întocmească un proces-verbal despre împrejurările constatate. Curtea a observat că, în esență, procesul-verbal reprezintă un înscris cu caracter oficial prin care se consemnează anumite fapte sau acte juridice. Organele prevăzute de art. 61 alin. (1) lit. a)—c) din Codul de procedură penală, întocmind procesul-verbal, consemnează în mod detaliat faptele, cu enumerarea elementelor pe care se întemeiază (constatări personale, declarații, documente etc.). Astfel, aplicând jurisprudența de principiu în materie a instanței de la Strasbourg, Curtea Constituțională a apreciat că procesul-verbal întocmit în condițiile prevăzute de art. 61 din Codul de procedură penală poate constitui „mărturie în acuzare”, organele enumerate în cuprinsul normei căpătând calitatea de „martori” în sensul Convenției.

19. Având în vedere aceste aspecte, Curtea Constituțională a constatat că posibilitatea conferită de textul criticat, de a fi audiate în calitate de martor și persoanele care au întocmit procese-verbale în temeiul art. 61 din Codul de procedură penală, se constituie într-o garanție a respectării dreptului la un proces echitabil, iar nu într-o încălcare a acestuia. Neintervenind elemente noi, de natură să determine reconsiderarea jurisprudenței Curții Constituționale, considerentele și soluția deciziei amintite își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

20. În ceea ce privește susținerea potrivit căreia organele de cercetare penală au fost audiate ca martori, Curtea a constatat că aceasta nu reprezintă o veritabilă critică de neconstituționalitate, ci, în realitate, privește modul de interpretare și aplicare a prevederilor de lege criticate. Or, analiza unor astfel de critici de neconstituționalitate nu intră în competența de soluționare a Curții Constituționale, care, potrivit art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, „se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată”.

21. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură a modifica jurisprudența Curții, atât soluția, cât și considerentele deciziilor precitate sunt aplicabile și în prezenta cauză.

22. În ceea ce privește critica potrivit căreia organele de ordine publică și cele de siguranță națională nu sunt definite de Codul de procedură penală, ceea ce determină lipsa de claritate a acestor noțiuni, Curtea reține că instanța de contencios constituțional, în acord cu jurisprudența instanței de la Strasbourg, a constatat că formularea legilor nu poate prezenta o precizie absolută, având în vedere principiul aplicabilității generale a acestora. Una dintre tehnicile standard de

reglementare constă în recurgerea mai degrabă la categorii generale decât la liste exhaustive. Astfel, numeroase legi folosesc, prin forța lucrurilor, formule mai mult sau mai puțin vagi, a căror interpretare și aplicare depind de practică. Oricât de clar ar fi redactată o normă juridică, în orice sistem de drept, există un element inevitabil de interpretare judiciară, inclusiv într-o normă de drept penal. Nevoia de elucidare a punctelor neclare și de adaptare la circumstanțele schimbătoare va exista întotdeauna. Din nou, deși certitudinea este extrem de dezirabilă, aceasta ar putea antrena o rigiditate excesivă, or, legea trebuie să fie capabilă să se adapteze schimbărilor de situație. Rolul decizional conferit instanțelor urmărește tocmai înlăturarea dubiilor ce persistă cu ocazia interpretării normelor, dezvoltarea progresivă a dreptului penal prin intermediul jurisprudenței ca izvor de drept fiind o componentă necesară și bine înrădăcinată în tradiția legală a statelor membre (Hotărârea din 22 noiembrie 1995, pronunțată în Cauza *S.W. împotriva Regatului Unit*, paragraful 36, Hotărârea din 24 mai 2007, pronunțată în Cauza *Dragotoniou și Militaru-Pidhorni împotriva României*, paragrafele 36 și 37, Hotărârea din 21 octombrie 2013, pronunțată în Cauza *Del Rio Prada împotriva Spaniei*, paragrafele 92 și 93).

23. Având în vedere aceste aspecte, în ceea ce privește „organele de siguranță națională”, Curtea reține că Legea nr. 51/1991, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 163 din 7 august 1991, reglementa, potrivit titlului său, siguranța națională a României. Ulterior, prin Legea nr. 255/2013, sintagma „siguranță națională” a fost înlocuită cu cea de „securitate națională”, atât în titlul, cât și în cuprinsul Legii nr. 51/1991. Totodată, se observă că, potrivit art. 6 alin. (1) din Legea nr. 51/1991, organele de stat cu atribuții în domeniul securității naționale sunt: Serviciul Român de Informații, Serviciul de Informații Externe, Serviciul de Protecție și Pază, precum și Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Justiției, prin structuri interne specializate.

24. În ceea ce privește organele de ordine publică, Curtea constată că identificarea acestora se poate realiza plecând de la

atribuțiile și competențele în materie de ordine publică ce sunt conferite, prin lege, anumitor instituții/organe. În acest sens, se poate observa, de exemplu, că, potrivit art. 1 din Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 307 din 25 aprilie 2014, „*Poliția Română (...) este instituția specializată a statului, care exercită atribuții privind (...), respectarea ordinii și liniștii publice, în condițiile legii*”, potrivit art. 1 alin. (1) din Legea nr. 550/2004 privind organizarea și funcționarea Jandarmeriei Române, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1175 din 13 decembrie 2004, „*Jandarmeria Română este instituția specializată a statului, cu statut militar, componentă a Ministerului Administrației și Internelor, care exercită, în condițiile legii, atribuțiile ce îi revin cu privire la apărarea ordinii și liniștii publice (...)*”, potrivit art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 104/2001 privind organizarea și funcționarea Poliției de Frontieră Române, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 351 din 29 iunie 2001, „*Poliția de Frontieră Română face parte din Ministerul Administrației și Internelor și este instituția specializată a statului care exercită atribuțiile ce îi revin cu privire la (...) respectarea ordinii și liniștii publice în zona de competență, în condițiile legii*”, iar, potrivit art. 1 alin. (1) din Legea poliției locale nr. 155/2010, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 339 din 8 mai 2014, „*Poliția locală se înființează în scopul exercitării atribuțiilor privind apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei, a proprietății private și publice, prevenirea și descoperirea infracțiunilor, în următoarele domenii: a) ordinea și liniștea publică, precum și paza bunurilor*”.

25. Așa fiind, Curtea constată că, din coroborarea prevederilor legale criticate cu dispozițiile din actele normative care reglementează atribuțiile și competențele în materie de ordine publică și siguranță națională ce sunt conferite, prin lege, anumitor instituții/organe, se poate stabili cu claritate și previzibilitate sfera de cuprindere a sintagmelor „organele de ordine publică” și „organele de siguranță națională”, critica autorului excepției nefiind întemeiată.

26. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A. d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Gîscă Mihai Valentin în Dosarul nr. 16.629/236/2015 al Judecătorei Giurgiu — Secția penală și constată că dispozițiile art. 61 alin. (1) lit. c) și ale art. 114 alin. (4) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătorei Giurgiu — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 5 iulie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Daniela Ramona Marițiu

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

AGENȚIA NAȚIONALĂ DE CADASTRU ȘI PUBLICITATE IMOBILIARĂ

ORDIN

privind aprobarea începerii lucrărilor de înregistrare sistematică a imobilelor, pe sectoare cadastrale, în 15 unități administrativ-teritoriale din județul Călărași

Având în vedere prevederile art. 11 alin. (1) din Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul art. 3 alin. (13) din Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

directorul general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se aprobă începerea lucrărilor de înregistrare sistematică a imobilelor, pe sectoare cadastrale, situate pe teritoriul a 15 unități administrativ-teritoriale din județul Călărași, după cum urmează:

a) unitatea administrativ-teritorială Alexandru Odobescu — sectoarele cadastrale nr. 11, 12, 21;

b) unitatea administrativ-teritorială Curcani — sectoarele cadastrale nr. 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 21, 23, 25, 26;

c) unitatea administrativ-teritorială Cuza Vodă — sectoarele cadastrale nr. 1, 3, 5, 6, 7, 8, 15, 16, 17, 18, 21, 22, 23;

d) unitatea administrativ-teritorială Dichiseni — sectoarele cadastrale nr. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 13;

e) unitatea administrativ-teritorială Dor Mărunt — sectoarele cadastrale nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 21, 23, 24, 25, 28, 29, 30, 32, 33, 36, 37, 42, 44, 45, 51, 55, 56, 58, 59, 60, 61, 62, 64, 65, 66, 67, 68, 71, 72;

f) unitatea administrativ-teritorială Dorobanțu — sectoarele cadastrale nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 36, 37, 38, 41, 43, 44, 46, 47, 48, 50, 51, 52, 53, 54, 57, 58, 59, 60;

g) unitatea administrativ-teritorială Frâsinet — sectoarele cadastrale nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 24, 30, 31, 32, 34, 36, 37, 49, 81, 94, 97, 98, 99, 100, 109;

h) unitatea administrativ-teritorială Fundulea — sectoarele cadastrale nr. 1, 2, 3, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 21, 23, 26, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45;

i) unitatea administrativ-teritorială Lehliu-Gară — sectoarele cadastrale nr. 7, 47, 52, 58, 62, 63, 84, 85, 87, 90, 95, 132, 151, 152;

j) unitatea administrativ-teritorială Lupșanu — sectoarele cadastrale nr. 2, 6, 8;

k) unitatea administrativ-teritorială Nicolae Bălcescu — sectoarele cadastrale nr. 1, 2, 3, 4, 5, 9, 10, 13, 16, 18, 19, 20;

l) unitatea administrativ-teritorială Sohatu — sectoarele cadastrale nr. 2, 5, 6, 7, 17, 37, 58;

m) unitatea administrativ-teritorială Spanțov — sectoarele cadastrale nr. 2, 4;

n) unitatea administrativ-teritorială Unirea — sectoarele cadastrale nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9;

o) unitatea administrativ-teritorială Valea Argovei — sectoarele cadastrale nr. 3, 4, 6, 10, 26, 65, 89, 139, 143.

Art. 2. — Reprezentarea grafică a sectoarelor cadastrale în care se desfășoară lucrările de înregistrare sistematică a imobilelor este prevăzută în anexele nr. 1—15 la prezentul ordin.

Art. 3. — Anexele nr. 1—15*) fac parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 4. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Directorul general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară,
Radu-Codruț Ștefănescu

București, 24 octombrie 2018.
Nr. 1.150.

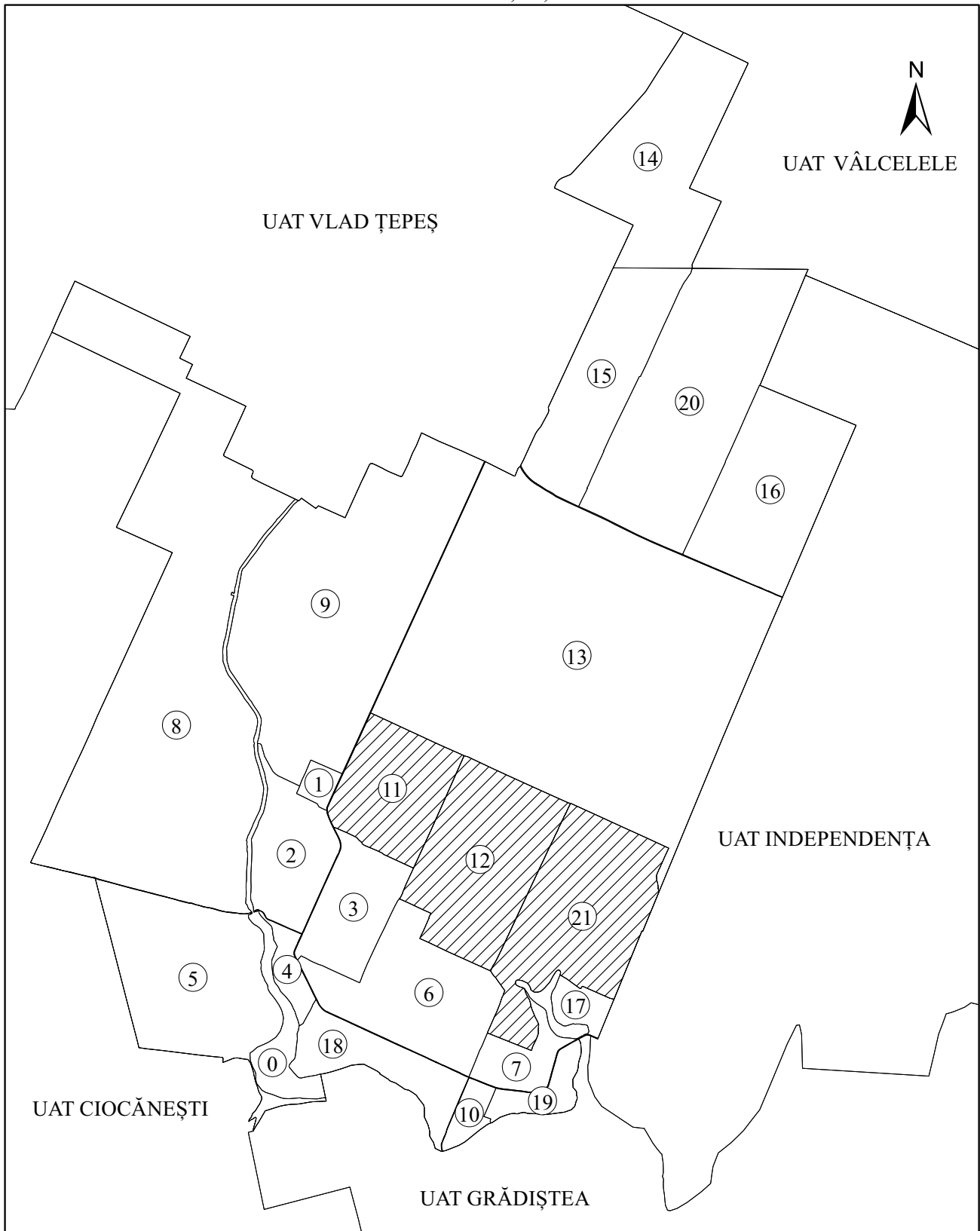
*) Anexele nr. 1—15 sunt reproduse în facsimil.

Reprezentarea grafică a sectoarelor cadastrale în care se desfășoară lucrări de înregistrare sistematică

Județ: CĂLĂRAȘI

UAT: ALEXANDRU ODOBESCU

Sectoare: 11, 12, 21

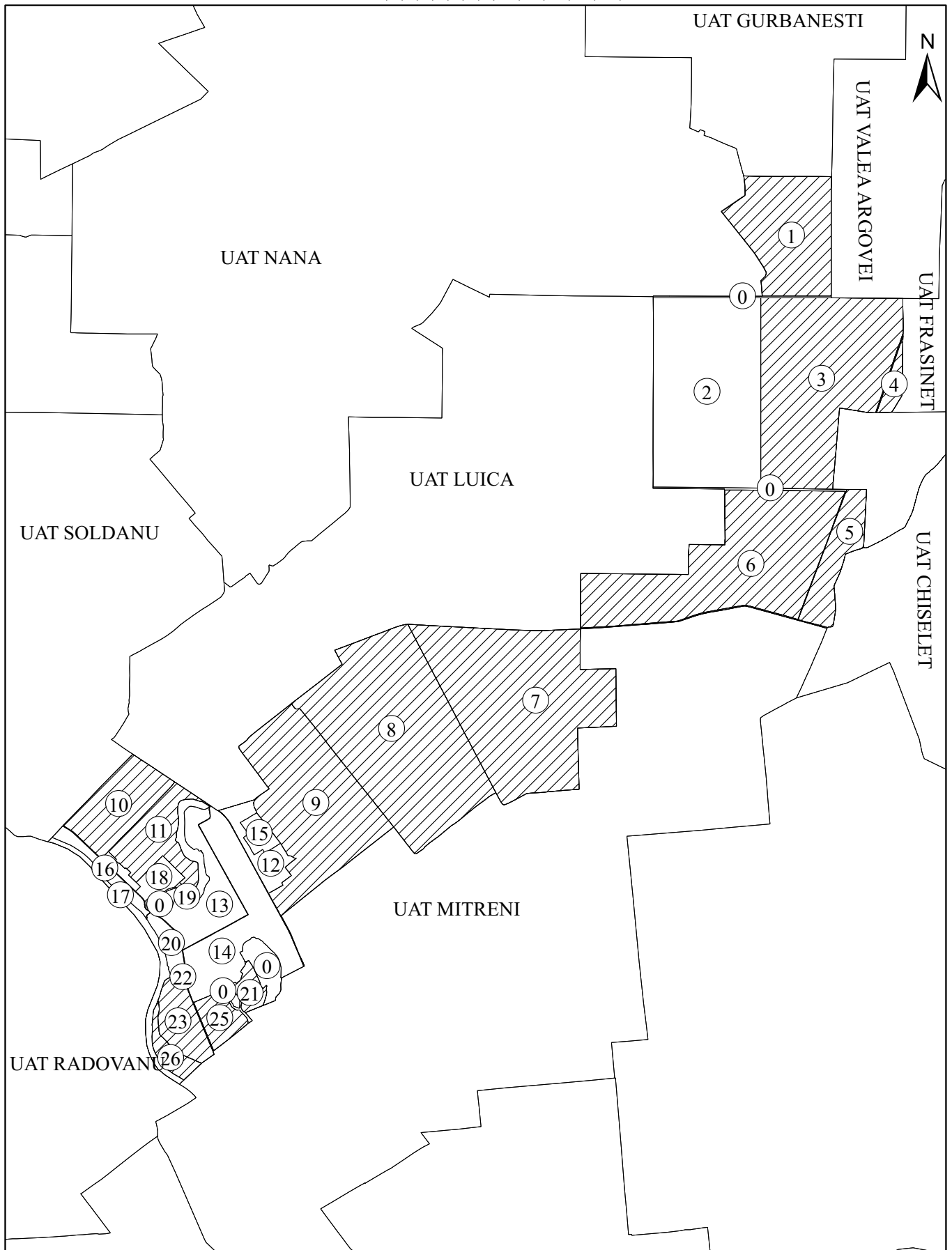

Reprezentarea grafică a sectoarelor cadastrale în care se desfășoară lucrări de înregistrare sistematică

Județ: CALARASI

UAT: CURCANI

Sectoare: 1,3,4,5,6,7,8,9,10,11,21,23,25,26

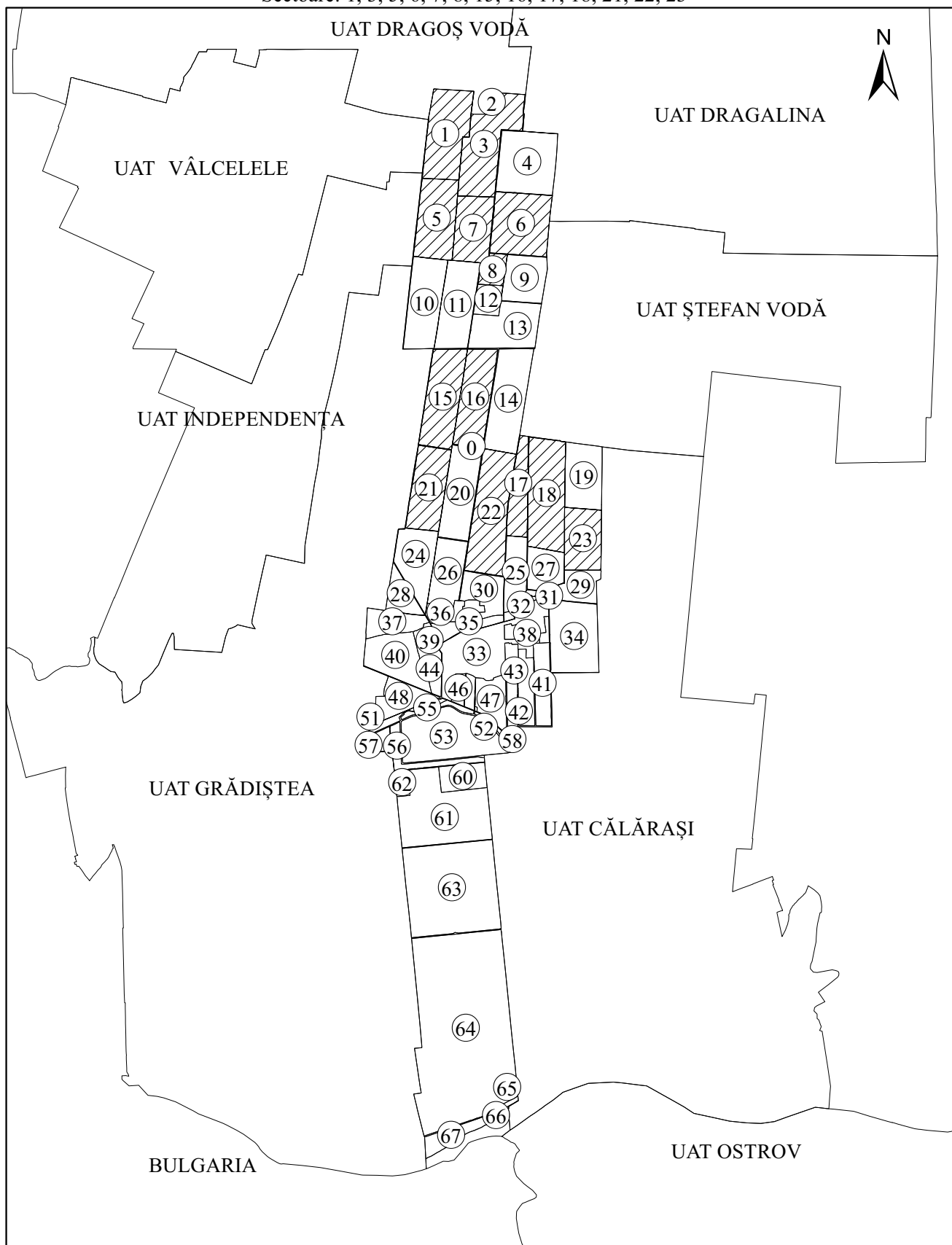

Reprezentarea grafică a sectoarelor cadastrale în care se desfășoară lucrări de înregistrare sistematică

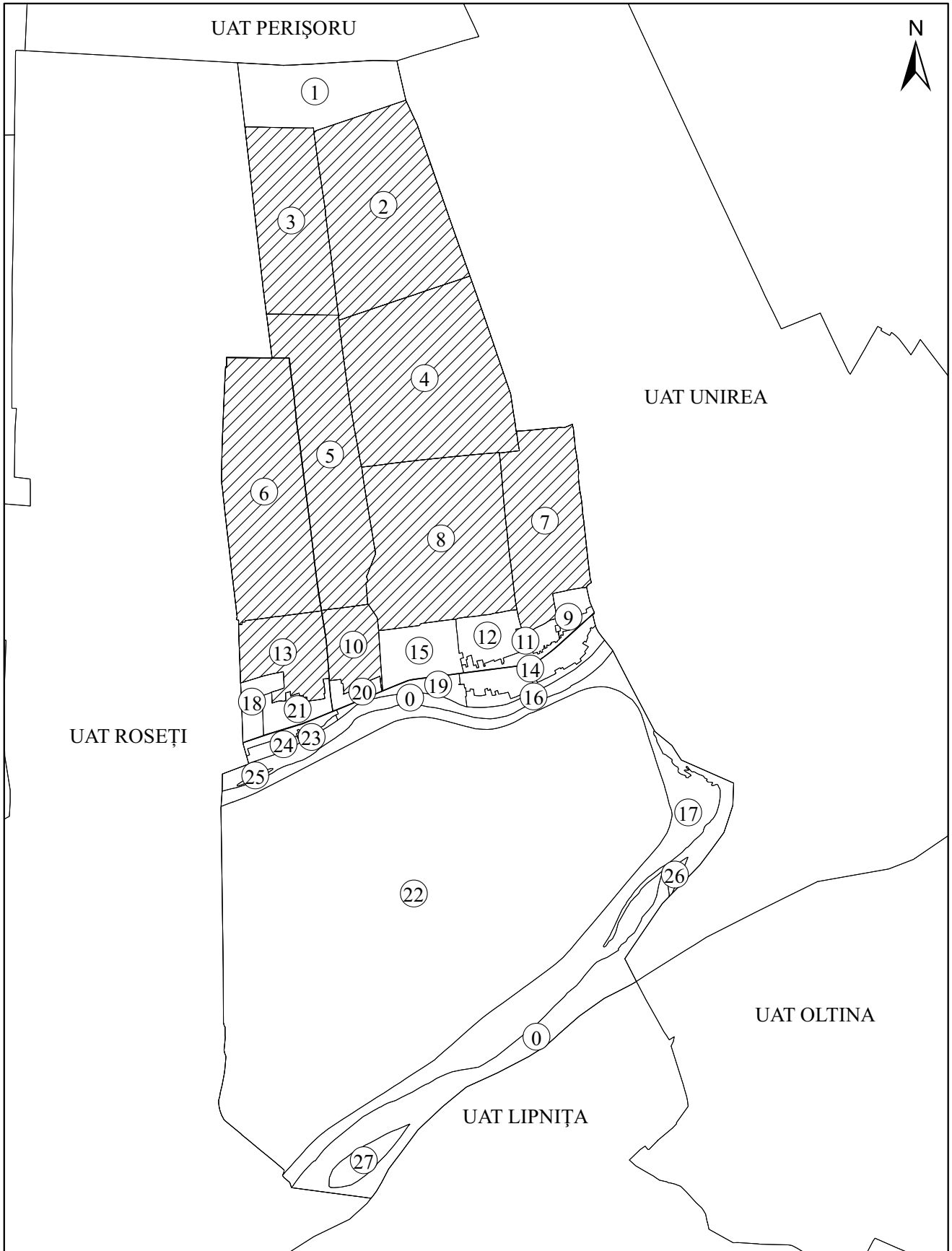
Județ: CĂLĂRAȘI

UAT: CUZA VODĂ

Sectoare: 1, 3, 5, 6, 7, 8, 15, 16, 17, 18, 21, 22, 23

Reprezentarea grafică a sectoarelor cadastrale în care se desfășoară lucrări de înregistrare sistematică
 Județ: CĂLĂRAȘI
 UAT: DICHISENI
 Sectoare: 2,3,4,5,6,7,8,10,13

Reprezentarea grafică a sectoarelor cadastrale în care se desfășoară lucrări de înregistrare sistematică

Județ: CĂLĂRAȘI

UAT: DOR MĂRUNT

Sectoare: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 21, 23, 24, 25, 28, 29, 30, 32, 33, 36, 37, 42, 44, 45, 51, 55, 56, 58, 59, 60, 61, 62, 64, 65, 66, 67, 68, 71, 72.

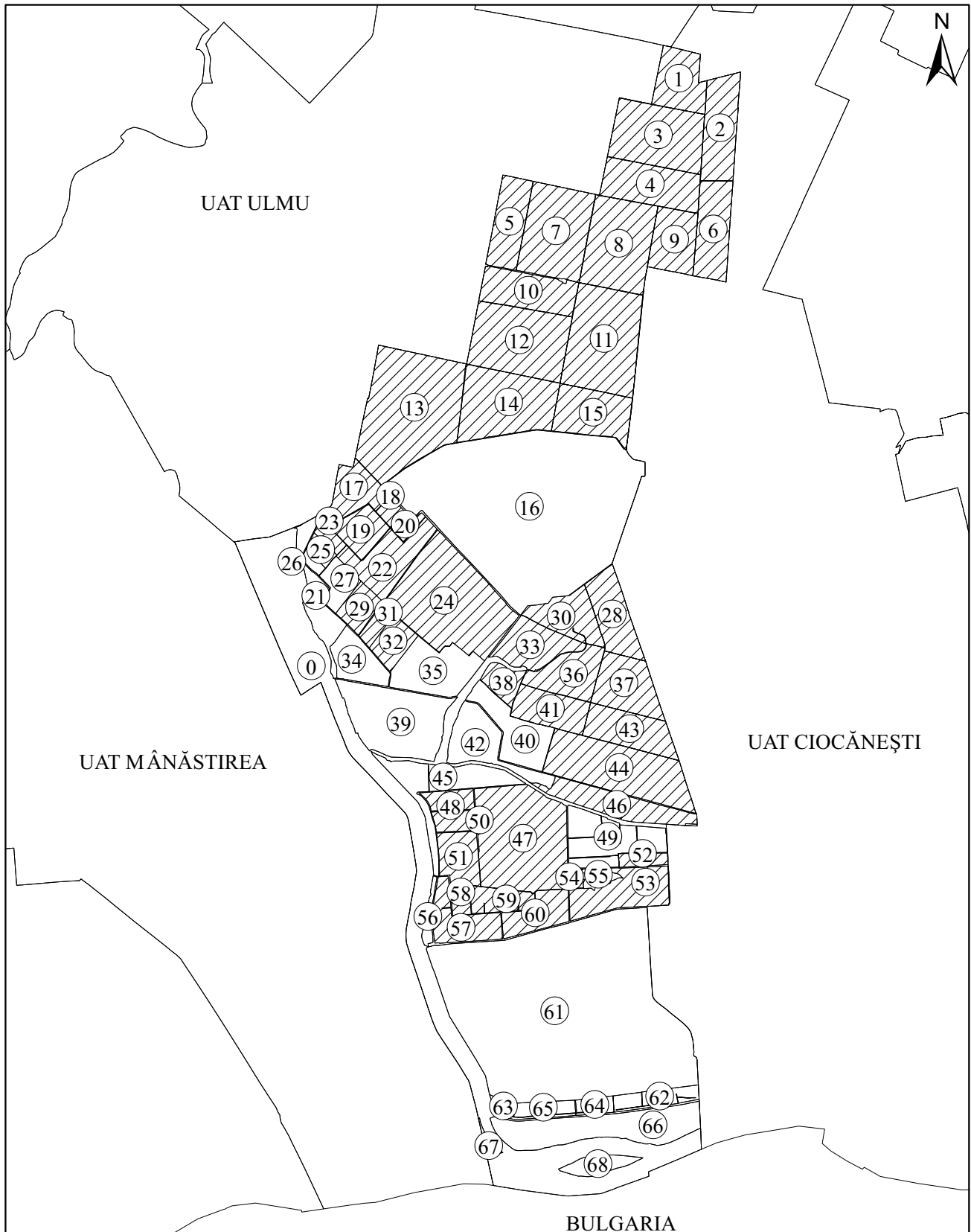

Reprezentarea grafică a sectoarelor cadastrale în care se desfășoară lucrări de înregistrare sistematică

Județ: CĂLĂRAȘI

UAT: DOROBANȚU

Sectoare: 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,17,18,19,20,22,23,24,25,28,29,30,31,32,33,36,37,38,
41,43,44,46,47,48,50,51,52,53,54,57,58,59,60.

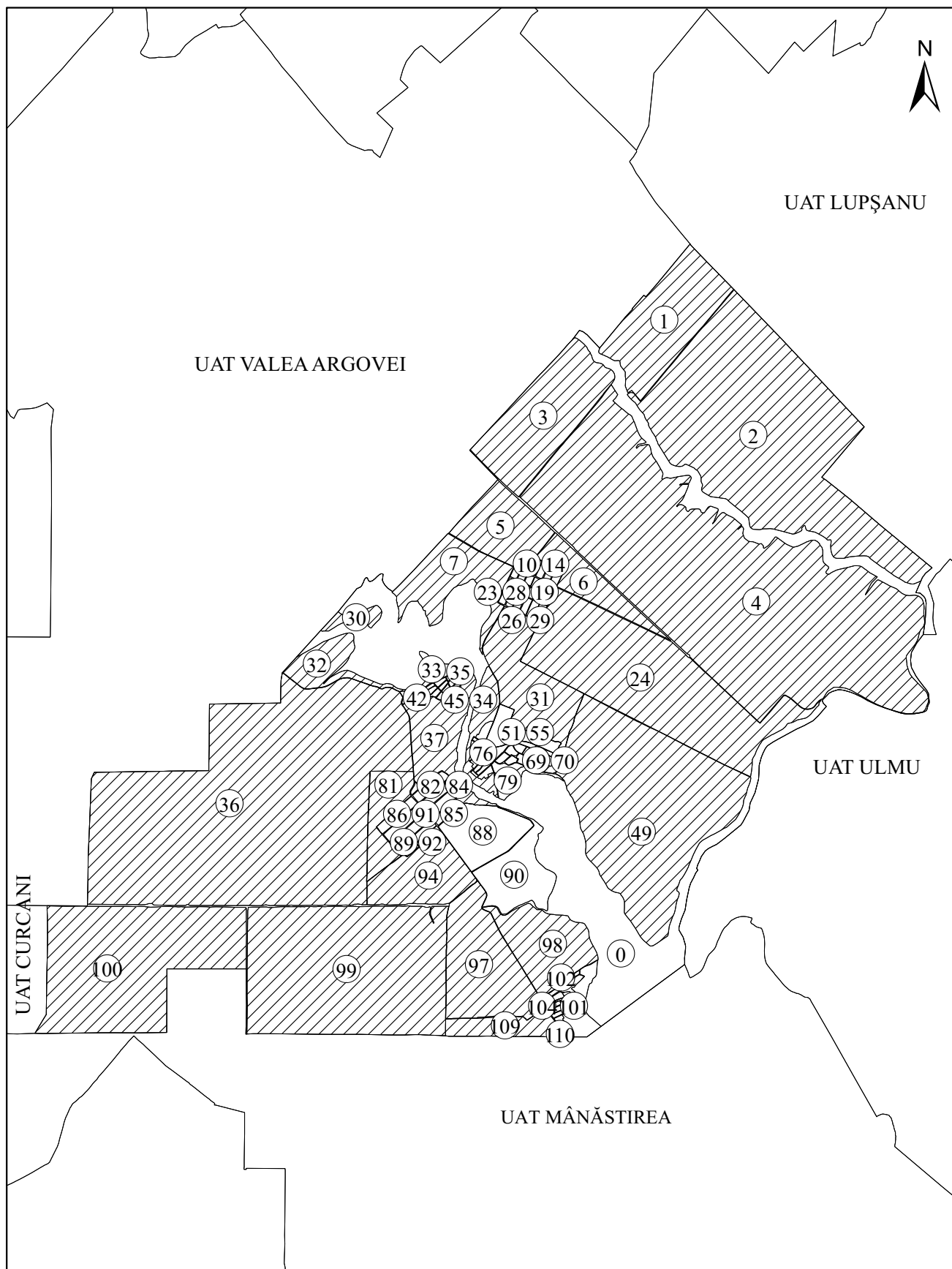

Reprezentarea grafică a sectoarelor cadastrale în care se desfășoară lucrări de înregistrare sistematică

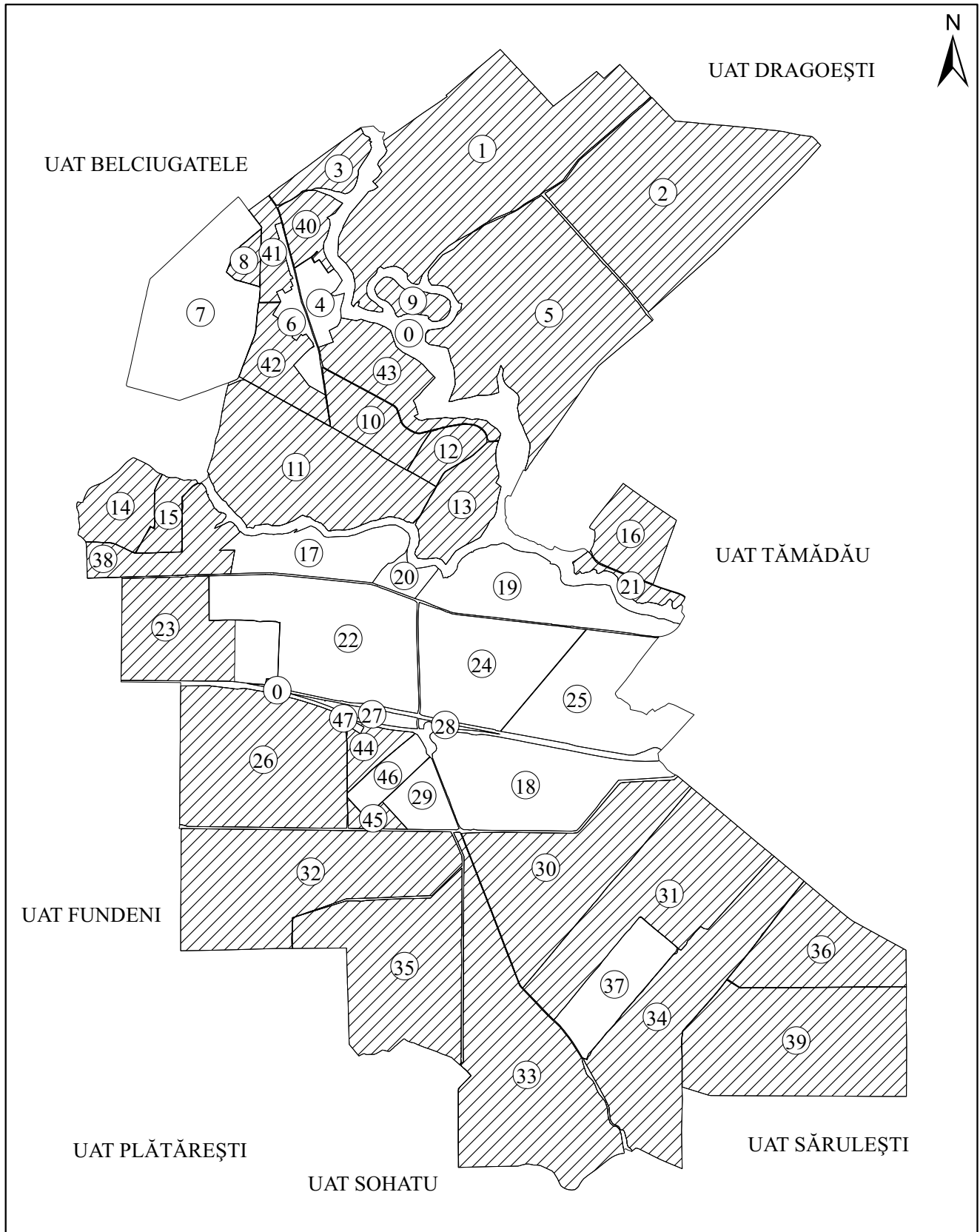
Județ: CĂLĂRAȘI

UAT: FRĂSINET

Sectoare: 1,2,3,4,5,6,7,24,30,31,32,34,36,37,49,81,94,97,98,99,100,109

Reprezentarea grafică a sectoarelor cadastrale în care se desfășoară lucrări de înregistrare sistematică
 Județ: CĂLĂRAȘI
 UAT: FUNDULEA
 Sectoare: 1,2,3,5,8,9,10,11,12,13,14,15,16,21,23,26,30,31,32,33,34,35,36,38,39,40,41,42,43,44,45

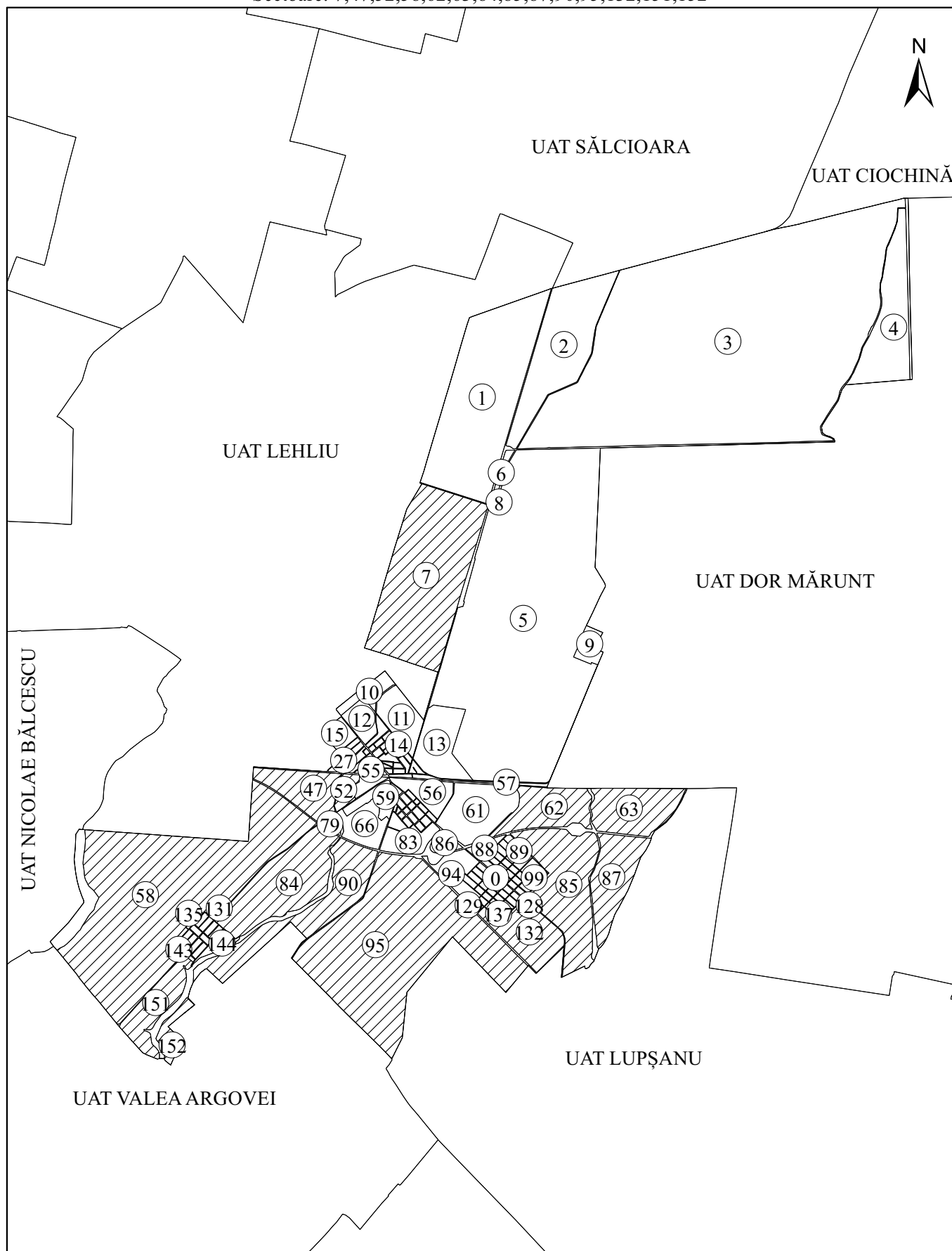

Reprezentarea grafică a sectoarelor cadastrale în care se desfășoară lucrări de înregistrare sistematică

Județ: CĂLĂRAȘI

UAT: LEHLIU-GARĂ

Sectoare: 7,47,52,58,62,63,84,85,87,90,95,132,151,152

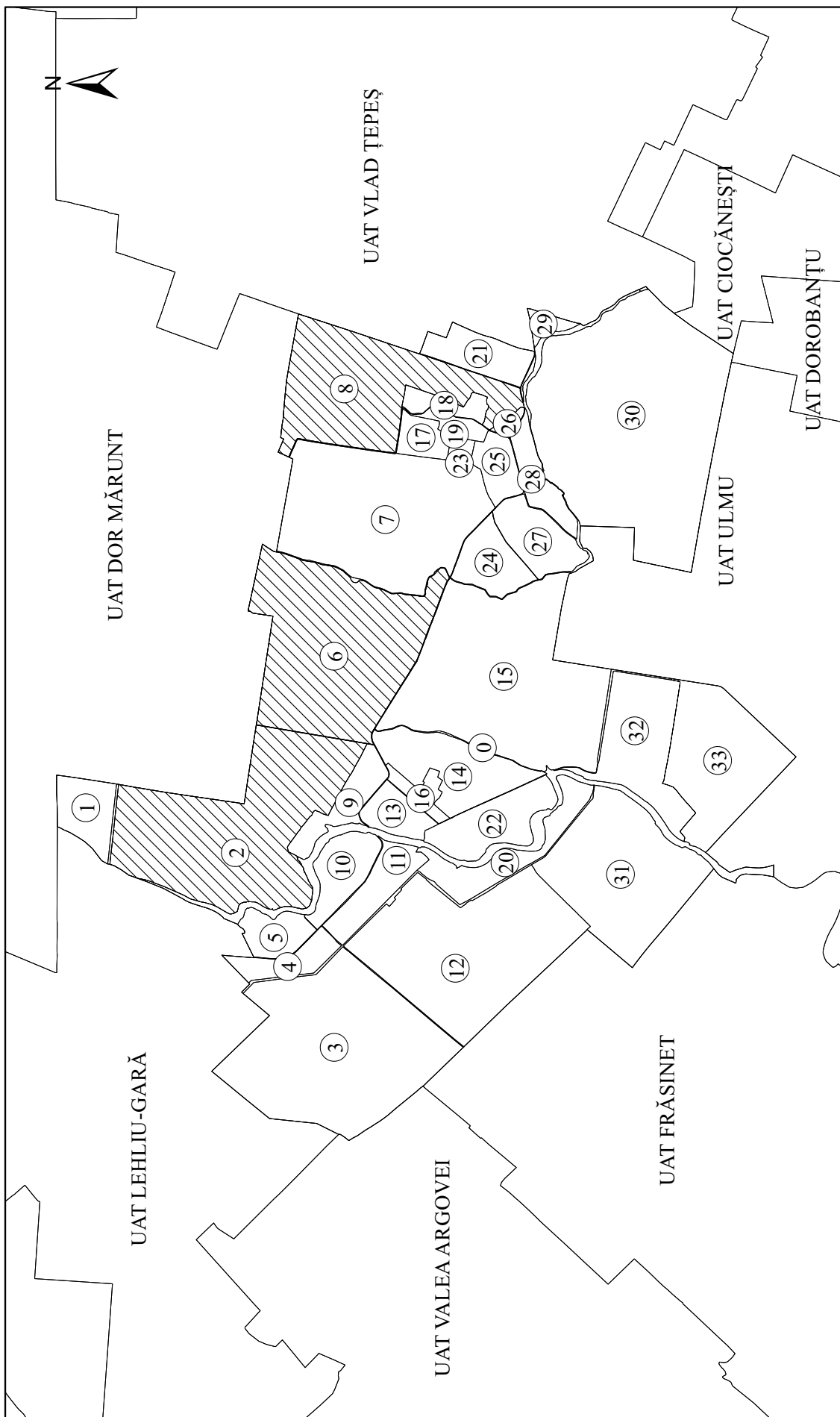

Reprezentarea grafică a sectoarelor cadastrale în care se desfășoară lucrări de înregistrare sistematică

Județ: CĂLĂRAȘI

UAT: LUPȘANU

Sectoare: 2, 6, 8

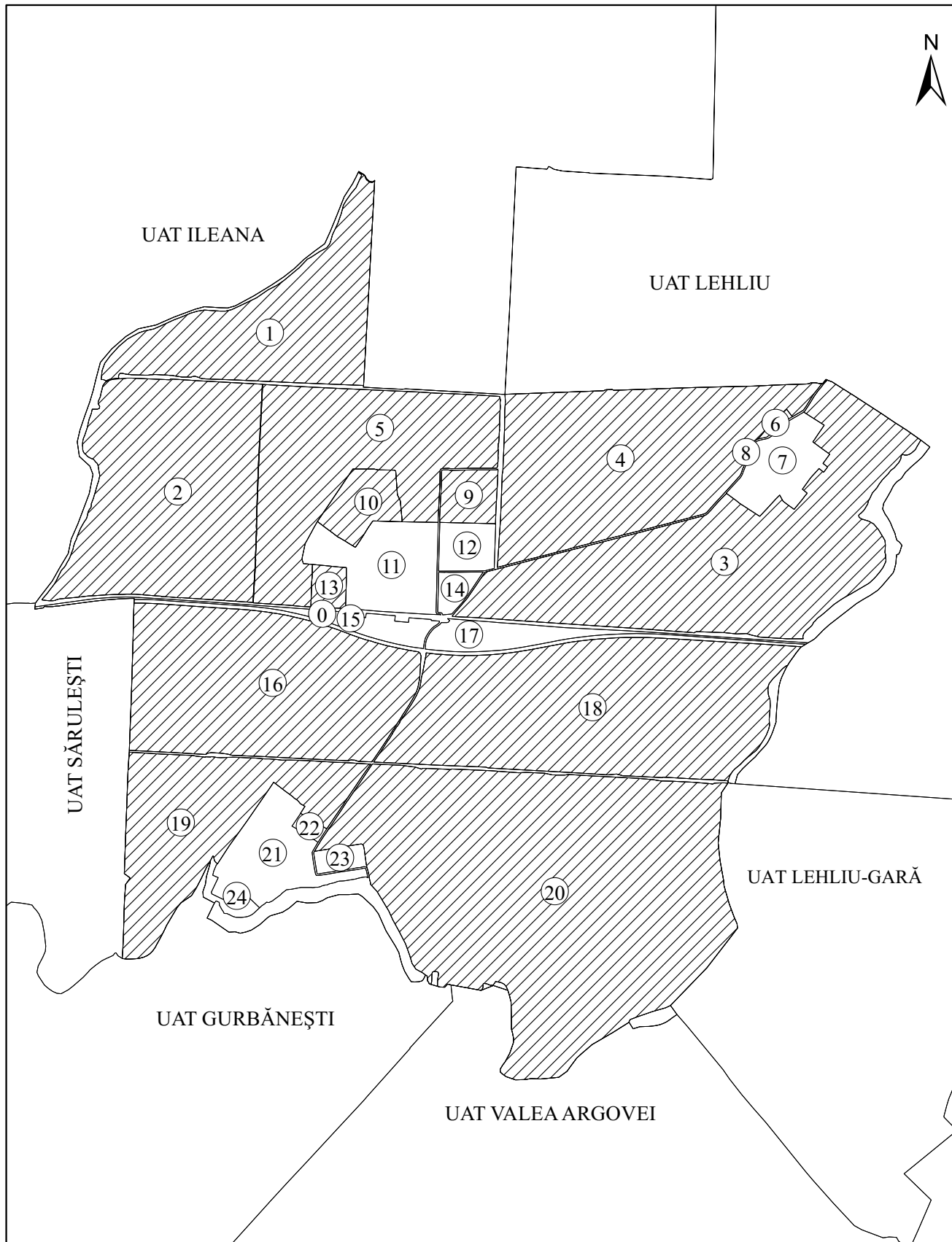

Reprezentarea grafică a sectoarelor cadastrale în care se desfășoară lucrări de înregistrare sistematică

Județ: CĂLĂRAȘI

UAT: NICOLAE BĂLCESCU

Sectoare: 1, 2, 3, 4, 5, 9, 10, 13, 16, 18, 19, 20

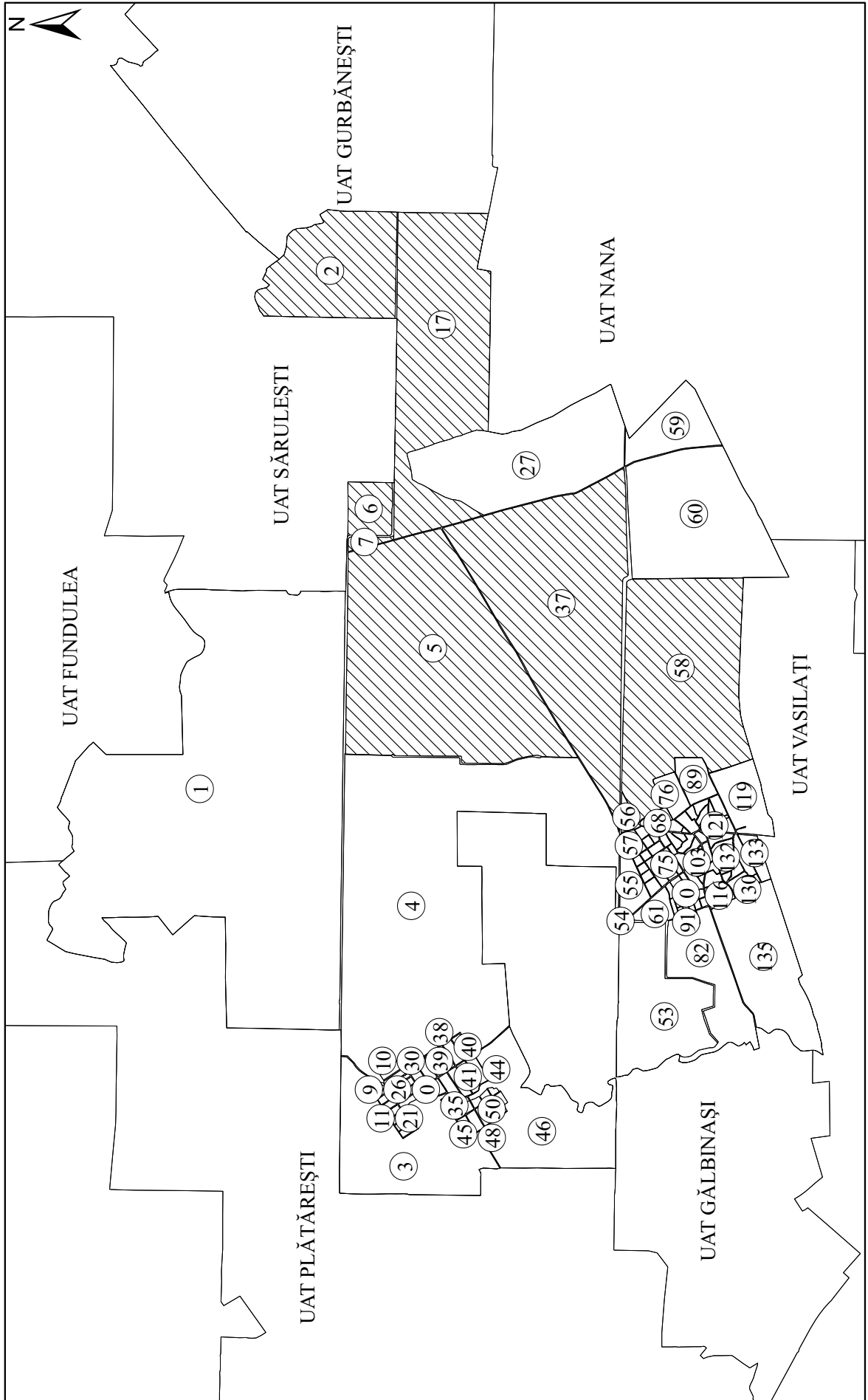

Reprezentarea grafică a sectoarelor cadastrale în care se desfășoară lucrări de înregistrare sistematică

Județ : CĂLĂRAȘI

UAT: SOHATU

Sectoare: 2, 5, 6, 7, 17, 37, 58

Reprezentarea grafică a sectoarelor cadastrale în care se desfășoară lucrări de înregistrare sistematică

Județ: CĂLĂRAȘI

UAT: SPANȚOV

Sectoare: 2, 4

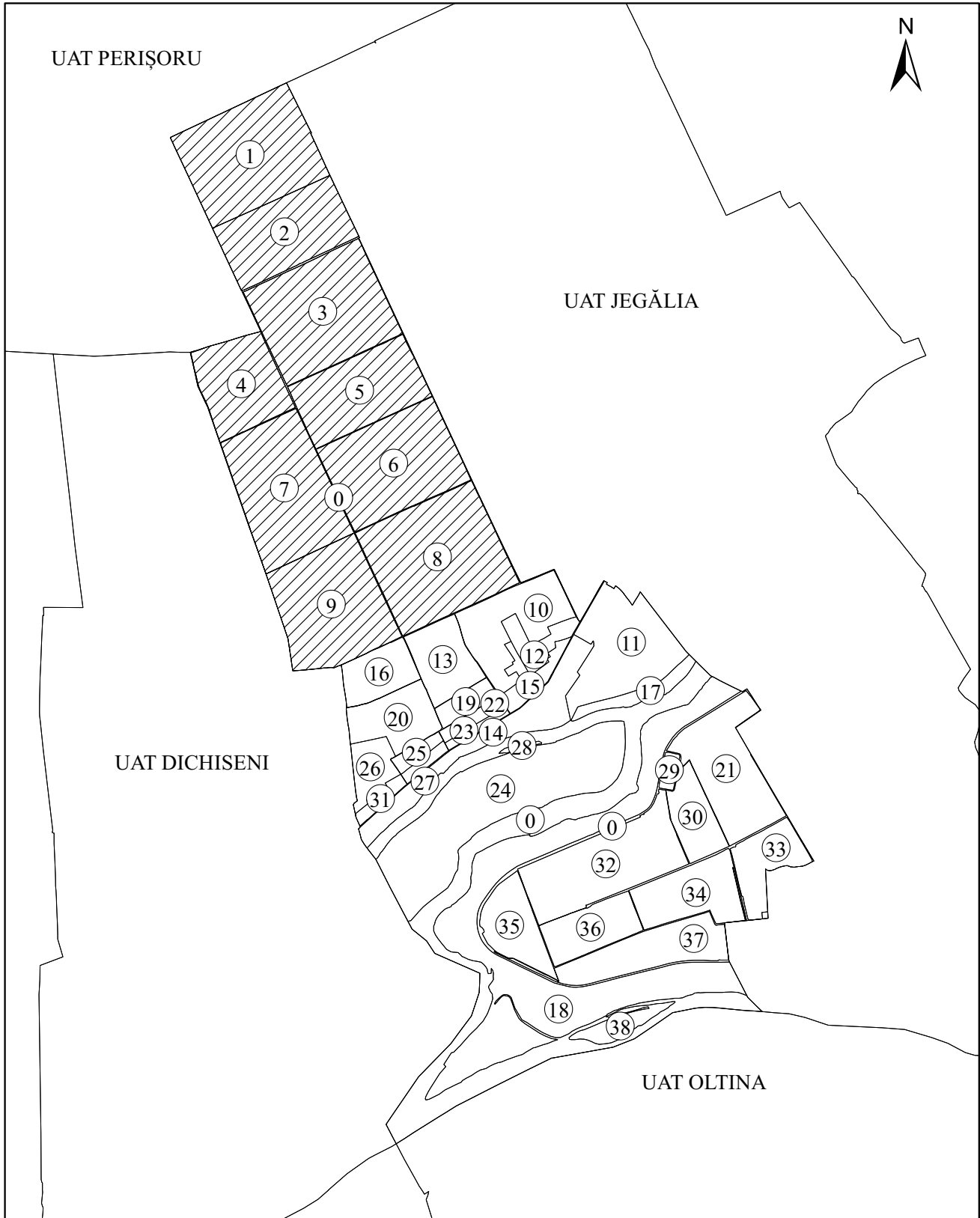

Reprezentarea grafică a sectoarelor cadastrale în care se desfășoară lucrări de înregistrare sistematică

Județ: CĂLĂRAȘI

UAT: UNIREA

Sectoare: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9

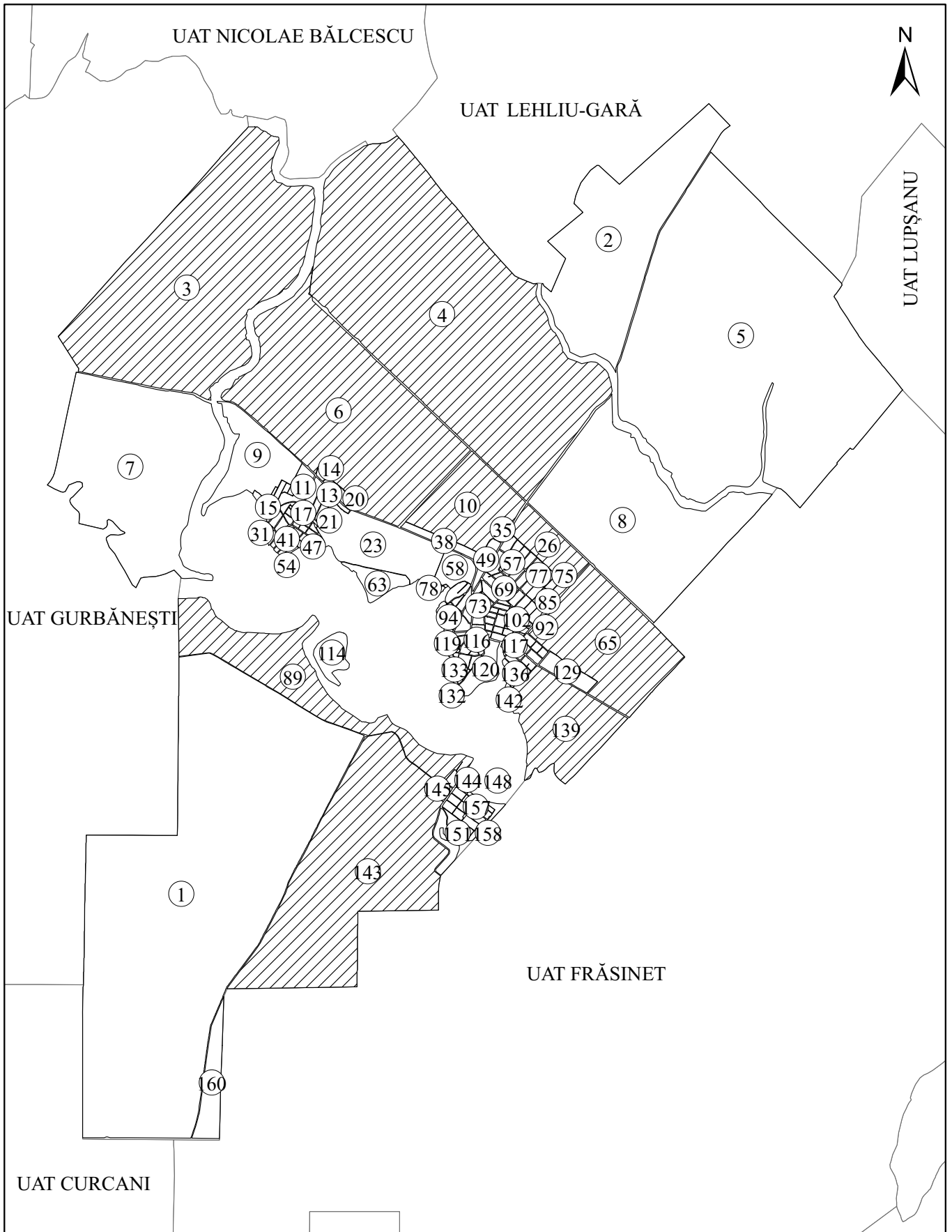

Reprezentarea grafică a sectoarelor cadastrale în care se desfășoară lucrări de înregistrare sistematică

Județ: CĂLĂRAȘI

UAT: VALEA ARGOVEI

Sectoare: 3,4,6,10,26,65,89,139,143

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 53

din 18 iunie 2018

Dosar nr. 778/1/2018

Eugenia Voicheci	— președintele Secției a II-a civile a Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Lucia Paulina Brehar	— judecător la Secția a II-a civilă
Roxana Popa	— judecător la Secția a II-a civilă
Tatiana Gabriela Năstase	— judecător la Secția a II-a civilă
Valentina Vrabie	— judecător la Secția a II-a civilă
Ianina Blandiana Grădinaru	— judecător la Secția a II-a civilă
Mărioara Isailă	— judecător la Secția a II-a civilă
Iulia Manuela Cîrnu	— judecător la Secția a II-a civilă
Ileana Izabela Dolache	— judecător la Secția a II-a civilă

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept competent să judece sesizarea ce formează obiectul Dosarului nr. 778/1/2018 este legal constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (6) din Codul de procedură civilă și ale art. 27⁵ alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Ședința este prezidată de doamna judecător Eugenia Voicheci, președintele Secției a II-a civile a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă doamna Ileana Peligrad, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Cluj — Secția a II-a civilă, în baza art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la dezlegarea următoarei probleme de drept: *„dacă administratorul judiciar/lichidatorul are dreptul de a verifica creanțe bugetare constatate prin titluri executorii și care sunt limitele acestei verificări, respectiv dacă, din perspectiva întinderii creanței bugetare, verificarea poate viza momentul nașterii creanței bugetare pentru a stabili dacă sunt anterioare sau ulterioare deschiderii procedurii de insolvență a debitoareii”*.

După prezentarea referatului cauzei de către magistratul-asistent, constatând că nu sunt chestiuni prealabile de discutat sau excepții de invocat, președintele completului, doamna judecător Eugenia Voicheci, președintele Secției a II-a civile a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a declarat dezbaterile închise, iar completul de judecată a rămas în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, a constatat următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

1. Curtea de Apel Cluj — Secția a II-a civilă a dispus prin încheierea de la 19 februarie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 2.496/84/2017/a1, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în baza art. 519 din Codul de procedură civilă în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la chestiunea de drept menționată.

2. Cererea de pronunțare a hotărârii prealabile a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 15 ianuarie 2018 cu nr. 778/1/2018.

II. Temeiul juridic al sesizării

3. Articolul 519 din Codul de procedură civilă stipulează următoarele:

„Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”.

III. Normele de drept intern care formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile

4. Art. 105 alin. (1) și (2) din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, cu modificările ulterioare, denumită, în continuare, *Legea nr. 85/2014*:

„(1) Toate creanțele vor fi supuse procedurii de verificare prevăzute de prezentul capitol, cu excepția creanțelor constatate prin hotărâri judecătorești executorii, precum și prin hotărâri arbitrale executorii. În cazul în care aceste hotărâri judecătorești sau arbitrale sunt anulate, casate sau modificate în căile de atac, administratorul judiciar/lichidatorul judiciar va reface tabelul de creanțe în mod corespunzător. În cazul în care instanța de judecată, anulând sau casând hotărârea, nu dezleagă și fondul dedus judecății, administratorul judiciar sau lichidatorul judiciar va proceda la verificarea acelei creanțe, notificând creditorii în cazul neînscrierii totale sau parțiale a creanței, potrivit prevederilor art. 110 alin. (4). (...)”

(2) Nu sunt supuse acestei proceduri creanțele bugetare rezultând dintr-un titlu executoriu necontestat în termenele prevăzute de legi speciale.”

IV. Expunerea succintă a procesului

5. În tabelul preliminar de creanțe al debitorului în insolvență A, publicat în B.P.I. nr. 15.812 din 29 august 2017, lichidatorul judiciar a înscris creanța creditorului B în suma de 112.719 lei, reprezentând creanță bugetară (debit fiscal principal) și a respins înscrierea creanței care reprezintă accesorii. Pentru a dispune astfel, lichidatorul judiciar a arătat că modalitatea de calcul a creanței nu este corectă, întrucât creditorul bugetar a înscris în titlul executoriu sume de bani care sunt ulterioare datei deschiderii procedurii.

6. Prin contestația depusă și înregistrată la data de 1 septembrie 2017, creditorul C a contestat tabelul preliminar de creanțe al debitorului în insolvență A în ceea ce privește înscrierea creanței creditorului B. În susținerea poziției sale procesuale, contestatorul a arătat, în esență, că a fost înscrisă în tabelul preliminar de creanțe al debitoarei creanța creditorului B în temeiul unui act administrativ fiscal care constată fie fapte prescrise, fie fapte nereale. A susținut, de asemenea, că a contestat în procedura contenciosului administrativ-fiscal titlul de creanțe și, prin urmare, creanța a cărei înscriere s-a realizat nu este certă, lichidă și exigibilă.

7. Înscrierea creanței în tabelul preliminar a fost contestată și de către creditorul B, arătând, în esență, că a fost înscris nelegal doar cu creanța reprezentând debitul fiscal principal, fiind respinse accesoriile aferente acestui debit, deși acestea au caracter cert, lichid și exigibil, anterior deschiderii procedurii.

8. Prin Sentința civilă nr. 2.611 din 18 octombrie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 2.496/84/2017/a1 al Tribunalului Sălaj, s-a respins ca nefondată contestația formulată de creditorul C împotriva înscrierii creanței creditorului B în tabelul preliminar de creanțe al debitorului în insolvență A, s-a admis contestația formulată de creditorul B împotriva înscrierii parțiale a creanței sale în tabelul preliminar de creanțe și s-a dispus înscrierea creanței sale totale în sumă de 322.341 lei, reprezentând debit principal și accesorii.

9. Judecătorul-sindic a reținut, în esență, următoarele:

Controlul de legalitate și de temeinicie a titlurilor executorii din care izvorăsc creanțe bugetare pentru care se solicită înscrierea în tabelul de creanțe, în ipoteza în care aceste titluri au fost contestate în fața instanței judecătorești în termenele speciale prevăzute de legea specială — Codul de procedură fiscală, revine exclusiv instanței specializate de control administrativ și fiscal, o atare verificare pe fond neputând fi făcută de practicianul în insolvență. Nu există niciun motiv temeinic pentru care administratorul judiciar nu a acceptat și accesoriile creanțelor bugetare, întrucât verificarea fondului, respectiv a temeiniciei și legalității acestora este de competența exclusivă a instanței de contencios administrativ-fiscal, iar nu a practicianului în insolvență. Conform atribuțiilor sale legale, acesta trebuie să verifice numai sub aspect formal creanța bugetară ce se solicită a se înscrie în tabelul de creanțe.

10. Hotărârea judecătorului-sindic a fost atacată cu apel de către creditorii D (care a contestat modalitatea de înscriere a creanței sale), B (pentru cheltuielile de judecată neacordate) și de către lichidatorul judiciar al debitoarei.

11. Prin motivele de apel formulate, practicianul în insolvență a susținut, în esență, că, pe de o parte, creditorul nu și-a dovedit creanța solicitată, deși se pretinde că aceasta provine dintr-un titlu executoriu, acest titlu nu a fost predat administratorului judiciar, iar, pe de altă parte, că declarația de creanțe nu a fost însoțită de un titlu de creanță contestat în condițiile legii.

12. În ședința publică din data de 5 februarie 2018, Curtea de Apel Cluj, constatând că principala dispută în cauză, în privința creditoarei B, o reprezintă dispozițiile art. 105 din Legea nr. 85/2014, care permit sau nu practicianului în insolvență să procedeze la verificarea creanței menționate în titlul executoriu, a pus în discuția părților necesitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prelabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept, respectiv de a lămuri dacă administratorul judiciar/lichidatorul are dreptul de a verifica creanțe bugetare constatate prin titluri executorii și care sunt limitele acestei verificări, respectiv dacă, din perspectiva întinderii creanțelor bugetare, verificarea poate viza momentul nașterii acestora, pentru a stabili dacă sunt anterioare sau ulterioare deschiderii procedurii de insolvență a debitoarei.

V. Motivele de admisibilitate reținute de titularul sesizării

13. Curtea de Apel Cluj a reținut că, potrivit art. 519 din Codul de procedură civilă, dacă în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.

14. S-a constatat că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate a cererii de sesizare a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept al Înaltei Curți de Casație și Justiție, deoarece:

— în speță, sesizarea în condițiile art. 519 din Codul de procedură civilă are loc în cadrul unui litigiu aflat pe rolul curții de apel, cauza făcând obiectul dosarului înregistrat cu nr. 2.496/84/2017/a1;

— instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție judecă în ultimă instanță, potrivit art. 43 din Legea nr. 85/2014;

— Curtea de Apel Cluj a fost legal investită cu soluționarea apelului în condițiile art. 43 din Legea nr. 85/2014;

— de lămurirea chestiunii de drept invocate pe calea sesizării depinde soluționarea pricinii pe fond, în contextul în care obiectul judecății îl reprezintă contestația la modalitatea de înscriere a creanței bugetare, menționate într-un titlu de creanță, în tabelul preliminar;

— elementul de noutate este conferit de faptul că problema de drept dedusă judecății nu a mai făcut obiectul unei analize și al unei dezlegări jurisprudențiale consecvente, neputându-se vorbi despre cristalizarea unei practici judiciare în această privință; de altfel, din perspectiva expunerii elementului de noutate, instanța de sesizare apreciază că aceasta corespunde jurisprudenței Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, fiind menționată cu titlu exemplificativ, Decizia nr. 3/2017 publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 142 din 24 februarie 2017. S-a subliniat că elementul care presupune o dezlegare a instanței supreme vizează dreptul administratorului/lichidatorului judiciar de a verifica întinderea creanței bugetare constatate prin titluri executorii, respectiv care sunt limitele acestei verificări și dacă verificarea poate viza momentul nașterii creanței bugetare, pentru a stabili dacă este anterioară sau ulterioară deschiderii procedurii de insolvență a debitoarei, iar problema de drept este nouă și față de împrejurarea că prin Decizia nr. 11/2016 Înalta Curte de Casație și Justiție s-a pronunțat cu privire la modalitatea de verificare a creanțelor bugetare constatate prin titlu executoriu, contestate în condițiile legii, și a determinat o restrângere a creanțelor supuse verificării, instanța nepronunțându-se, însă, dacă, întinderea creanței poate fi analizată, respectiv dacă poate fi verificat momentul la care creanța s-a născut;

— Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat asupra acesteia prin decizii în casație sau prin recurs în interesul legii și nici pe calea unei alte hotărâri prelabile, așa cum rezultă din site-ul instanței supreme.

VI. Punctul de vedere al completului de judecată cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

15. Pentru a asigura realizarea scopului pentru care a fost adoptată Legea nr. 85/2014, acela de instituire a unei proceduri colective pentru acoperirea pasivului debitorului, cu acordarea, atunci când este posibil, a șansei de redresare a activității acestuia, legiuitorul român a impus necesitatea stabilirii activului și pasivului debitorului insolvent, dar și a modalităților de acoperire a pasivului, în cadrul unei proceduri colective aflate, ca

regulă, la dispoziția participanților la procedura insolvenței. Stabilirea pasivului debitorului aflat în insolvență constituie una din atribuțiile principale ale administratorului/lichidatorului judiciar, a cărei reglementare se regăsește în art. 58, 105 și 106 din lege.

16. Potrivit dispozițiilor legale sunt supuse verificării, ca regulă generală, toate creanțele, excepțiile fiind de strictă interpretare și vizează: creanțele constatate prin hotărâri judecătorești executorii, hotărâri arbitrale executorii, precum și creanțele bugetare rezultând dintr-un titlu executoriu necontestat în termenele prevăzute de legi speciale. Prin urmare, legiuitorul a înțeles să excludă practicianul în insolvență din procedura de verificare pe fond a creanțelor stabilite prin titluri executorii, rațiunea unei astfel de excluderi fiind justificată de existența unei proceduri de contestare a acestor titluri în fața instanțelor de judecată. Altfel spus, legiuitorul a stabilit că toate creanțele bugetare stabilite prin titluri executorii pot fi modificate în ceea ce privește existența sau întinderea acestora doar de către instanța de judecată, în procedura contenciosului fiscal.

17. Chestiunea de drept care este disputată între participanții la procedură este dată de limita verificării pe care practicianul în insolvență o poate realiza cu privire la creanțele bugetare rezultând dintr-un titlu executoriu, contestat sau necontestat în termenul legal, respectiv analiza întinderii unei astfel de creanțe, având în vedere reglementarea cuprinsă în art. 205—218 din Codul de procedură fiscală, pentru a se stabili dacă acestea sunt anterioare sau ulterioare momentului deschiderii procedurii. Aceasta se impune cu atât mai mult cu cât prin Decizia nr. 11/2016 Înalta Curte de Casație și Justiție a stabilit că doar elemente precum plata creanței, prescripția și caracterul contestat al acesteia pot fi analizate.

18. S-a apreciat că, dacă creanța bugetară a fost contestată în termenele legale prevăzute de Codul de procedură fiscală, în fața instanței de contencios fiscal, această instanță va putea analiza doar elementele care țin de legalitatea actelor administrativ-fiscale supuse analizei — raport de inspecție fiscală, decizie de impunere —, însă, nu va putea analiza dacă creanțele cuprinse în acest titlu de creanță sunt născute anterior sau ulterior momentului deschiderii procedurii întrucât o atare analiză excedează controlului de legalitate din procedura contenciosului fiscal. Prin urmare, procedând la această analiză a întinderii creanței prin raportare la data deschiderii procedurii de insolvență, administratorul judiciar sau lichidatorul, după caz, nu nesocotește competența materială a instanței de contencios fiscal, infirmând acte emise în regim de putere publică, ci realizează o verificare formală a acesteia, în condițiile specifice ale procedurii insolvenței.

19. S-a conchis, așadar, că practicianul în insolvență poate analiza întinderea creanței constatate printr-un titlu de creanță contestat în condițiile și procedura impusă de legiuitor, analizând dacă respectiva creanță include creanțe bugetare născute anterior momentului deschiderii procedurii de insolvență sau ulterior acestuia, această activitate nefiind suprapusă controlului pe care instanța de judecată, în procedura contenciosului fiscal, o realizează, chiar dacă, în final, este posibil ca întinderea creanței bugetare înscrise într-un titlu de creanță contestat să fie modificată.

VII. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

20. Creditoarea B a apreciat că nu se impune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la dezlegarea problemei de drept, nefiind îndeplinită condiția nouității. Astfel, prin Decizia nr. 11/2016 Înalta Curte de Casație și Justiție s-a pronunțat în sensul că administratorul/lichidatorul judiciar nu are atribuția de a verifica pe fond creanțele bugetare constatate prin titluri executorii, contestate în termenul legal în fața instanței specializate, iar art. 105 alin. (2) se referă la aceleași creanțe,

însă necontestate în termenele prevăzute de legi speciale, în egală măsură exceptate de la procedura verificării, așa încât problema de drept poate fi lămurită de către instanța de apel prin raportare fie la decizia, fie la textul de lege menționate.

21. Lichidatorul judiciar s-a opus sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la dezlegarea problemei de drept, apreciind că analiza în speță vizează modalitatea de dovedire a creanței, întrucât declarația de creanță formulată de către creditoarea B nu a fost însoțită de titlul executoriu care constată creanța pretinsă.

VIII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

22. În opinia judecătorilor-sindici din cadrul Tribunalului Bacău, instanță arondată Curții de Apel Bacău, s-a apreciat că verificarea întinderii creanței bugetare din perspectiva momentului nașterii creanței, pentru a se aprecia dacă aceasta s-a născut anterior sau ulterior deschiderii procedurii, intră în sfera atribuțiilor de verificare a creanțelor de către administratorul judiciar sau lichidatorul judiciar, o astfel de analiză nefiind specifică sau proprie acțiunilor în contencios administrativ în care se pune în discuție întinderea creanței bugetare.

Procedând astfel, nu se încalcă prevederile art. 105 alin. (2) din Legea nr. 85/2014, deoarece verificarea este esențială pentru a se stabili ce parte din creanța pretinsă se justifică a fi înscrisă în tabelul preliminar și ce parte în tabelul suplimentar sau dacă se justifică înscrierea în întregul său a creanței în tabelul preliminar ori în tabelul suplimentar.

În urma consultării judecătorilor Secției a II-a civile de contencios administrativ și fiscal a Tribunalului Neamț s-a formulat o opinie conform căreia administratorul/lichidatorul judiciar are dreptul de a verifica întinderea unei creanțe bugetare constatate printr-un titlu executoriu în scopul stabilirii momentului nașterii acesteia.

23. Judecătorii din cadrul secției civile a Curții de Apel Brașov au susținut că este posibilă verificarea de către practicianul în insolvență a momentului nașterii creanței, respectiv dacă este anterioară sau posterioară momentului deschiderii procedurii, normele înscrise în art. 105 alin. (1) și (2) din Legea nr. 85/2014 fiind clare.

Tribunalul Covasna a arătat că, dacă o creanță bugetară este constatată printr-un titlu executoriu necontestat, administratorul judiciar nu poate verifica respectiva creanță sub aspectul existenței sau cuantumului ei, însă administratorul judiciar o poate verifica sub aspectul momentului nașterii, anterior sau ulterior deschiderii procedurii.

Judecătorii Secției a II-a civile, de contencios administrativ și fiscal din cadrul Tribunalului Brașov au apreciat că administratorul judiciar/lichidatorul are dreptul de a verifica dacă creanța bugetară poate produce efecte, respectiv titlul a fost comunicat debitorului conform art. 45 din Legea nr. 92/2003, precum și data de la care creanța bugetară s-a născut pentru a dispune înscrierea în tabel în cazul unei creanțe anterioare sau de a face aplicarea art. 64 alin. (6) Legea nr. 85/2006, în cazul unei creanțe ulterioare, atașând practică judiciară.

24. Tribunalul Bistrița-Năsăud din cadrul Curții de Apel Cluj a transmis că, în urma consultării colectivului de judecători, aceștia și-au exprimat aceeași opinie cu cea a instanței de trimitere, apreciind că practicianul în insolvență poate analiza întinderea creanței constatate printr-un titlu de creanță contestat în condițiile și procedura impusă de legiuitor, analizând dacă respectiva creanță include creanțe bugetare născute anterior momentului deschiderii procedurii de insolvență sau ulterior acestuia, această activitate nefiind suprapusă controlului pe care instanța de judecată, în procedura contenciosului fiscal, o realizează, chiar dacă în final se ajunge ca întinderea creanței bugetare înscrise într-un titlu de creanță contestat să fie modificată.

În opinia judecătorilor Tribunalului Specializat Cluj, în raport cu prevederile art. 58 alin. (1) lit. k) și art. 64 lit. f) din Legea nr. 85/2014, administratorul judiciar/lichidatorul are dreptul de a verifica creanțele bugetare constatate prin titluri executorii, iar verificarea poate viza momentul nașterii creanței bugetare pentru a stabili dacă sunt anterioare sau ulterioare deschiderii procedurii de insolvență.

În ceea ce privește Curtea de Apel Cluj — Secția a II-a civilă, opinia majoritară împărtășită este în sensul că aspectul privind data nașterii creanței se impune a fi stabilit de către judecătorul-sindic, neexistând vreun impediment în acest sens. O astfel de verificare nu are implicații asupra fondului raporturilor juridice fiscale născute între debitoare și organul fiscal și nu se suprapune peste atribuțiile exclusive ale instanței de contencios administrativ. Opinia este reflectată în Decizia civilă nr. 262/2017, pronunțată la data de 16 noiembrie 2017, în Dosarul nr. 4.387/84/2012/a9, cauză în care erau aplicabile prevederile Legii nr. 85/2006, anterior modificărilor intervenite prin Legea nr. 76/2012, însă se apreciază că principiile și regulile aplicabile erau aceleași și sub imperiul acestei forme a legii.

25. Curtea de Apel Constanța — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a învederat că, în urma verificărilor efectuate, practica judiciară este în sensul recunoașterii dreptului administratorului judiciar/lichidatorului judiciar de a verifica momentul nașterii obligațiilor bugetare constatate prin titluri de creanță, pentru a stabili dacă creanțele afirmate sunt anterioare sau ulterioare deschiderii procedurii, în raport cu acest moment urmând a fi verificată respectarea termenului de depunere a declarației de creanță.

S-a considerat că nu a fost încălcată Decizia nr. 11/2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, dată în interpretarea dispozițiilor art. 105 alin. (1) și (2) și art. 106 din Legea nr. 85/2014, cât timp creanțele nu au fost înlăturate ca urmare a verificării pe fond, ci ca fiind tardiv declarate, fiind apreciate drept creanțe născute anterior deschiderii procedurii insolvenței pentru care declarația de creanță trebuia depusă în termenul stabilit de judecătorul-sindic prin hotărârea de deschidere a procedurii, anexându-se hotărârile judecătorești identificate.

Tribunalul Constanța — Secția a II-a civilă a reamintit în punctul său de vedere cele statuate prin Decizia nr. 11/2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție în interpretarea dispozițiilor art. 105 alin. (1) și (2) și art. 106 din Legea nr. 85/2014, potrivit cărora administratorul/lichidatorul judiciar nu are atribuția de a verifica pe fond creanțele bugetare constatate prin titluri executorii contestate în termen legal în fața instanței specializate, deoarece analiza pe care o realizează practicianul în insolvență este una formală.

Cu privire la verificarea momentului nașterii creanțelor bugetare pentru a se stabili dacă acestea sunt anterioare sau ulterioare deschiderii procedurii de insolvență a debitoarei s-a apreciat că în cadrul atribuțiilor prevăzute de art. 58 alin. (1) lit. k), respectiv art. 64 lit. f) din Legea nr. 85/2014, practicianul în insolvență este chemat să analizeze, să verifice și să se pronunțe dacă în cauză este vorba despre creanțe bugetare născute anterior sau ulterior deschiderii procedurii de insolvență, fiind relevante în acest sens dispozițiile art. 5 pct. 69 și 70, art. 146 alin. (3) și art. 147 alin. (3) din Legea nr. 85/2014.

26. Opinia majoritară a judecătorilor Secției a II-a civile din cadrul Curții de Apel Craiova este în sensul că verificarea vizează momentul nașterii creanței bugetare pentru a stabili dacă este anterioară sau ulterioară deschiderii procedurii.

În cadrul verificării efectuate de practicianul în insolvență, stabilirea momentului nașterii creanței este de esența verificării, având în vedere că, potrivit definițiilor date de art. 5 pct. 69 și 70 din Legea nr. 85/2014 tabelului preliminar de creanțe și tabelului suplimentar, în aceste tabele se trec creanțele născute înainte de data deschiderii procedurii, respectiv creanțele născute după

data deschiderii procedurii generale, cu mențiunea că în cazul deschiderii procedurii simplificate — situație în care se întocmește doar tabelul preliminar — acesta va cuprinde și creanțele născute între data deschiderii procedurii și momentul intrării în faliment.

Stabilirea momentului nașterii creanței este esențială și pentru analizarea de către practicianul în insolvență a cererilor de plată formulate de creditorul bugetar potrivit art. 75 alin. (3) din Legea nr. 85/2014 pentru achitarea creanțelor curente născute în cursul procedurii în baza documentelor din care rezultă [art. 102 alin. (6)].

În fapt nu este vorba de o verificare propriu-zisă a titlului de creanță (verificare care nu este permisă practicianului în insolvență), în condițiile în care data nașterii creanței rezultă din titlul de creanță bugetară și documentele justificative ale creanței.

Asupra problemei puse în discuție, opinia judecătorilor din cadrul Secției a II-a civile a Tribunalului Gorj este în sensul că practicianul în insolvență poate analiza întinderea creanței constatată printr-un titlu de creanță contestat, analizând dacă respectiva creanță include creanțe bugetare născute anterior momentului deschiderii procedurii de insolvență sau ulterior acestuia.

Punctele de vedere exprimate de Tribunalul Mehedinți — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal au fost diferite, după cum urmează:

a) într-o asemenea situație administratorul/lichidatorul judiciar nu are dreptul de a verifica creanțele bugetare constatate prin titluri executorii necontestate, aspect ce rezultă din reglementarea art. 105 alin. (2) din Legea nr. 85/2014;

b) administratorul/lichidatorul judiciar poate stabili, analizând titlul executoriu, dacă parte din creanțe sunt anterioare sau ulterioare deschiderii procedurii și ca urmare va trece în tabelul preliminar doar creanțele anterioare deschiderii procedurii așa cum rezultă în mod expres din art. 5 pct. 69 din Legea nr. 85/2014 (tabelul preliminar cuprinde doar creanțe născute înainte de data deschiderii procedurii). Creanțele constatate în titluri executorii și care sunt ulterioare deschiderii procedurii vor fi valorificate fie conform art. 75 alin. (3) teza a II-a (cerere de plată), fie conform art. 5 pct. 77 din Legea nr. 85/2014, prin trecerea în tabelul suplimentar (tabelul suplimentar cuprinde doar creanțe născute după data deschiderii procedurii).

Pe de altă parte, contestarea titlului de creanță pe calea specială a contenciosului administrativ nu prezintă relevanță față de problema mai sus arătată, întrucât obiectul acestui control judiciar îl constituie legalitatea/nelegalitatea actului și nu stabilirea caracterului de creanțe anterioare/ulterioare deschiderii procedurii.

27. Opinia judecătorilor din cadrul Secției a II-a civile a Curții de Apel Galați este aceea că procedura de verificare este prevăzută de art. 106 din Legea nr. 85/2014, potrivit căruia are loc o cercetare amănunțită pentru a stabili legitimitatea, valoarea exactă și prioritatea fiecărei creanțe. Stabilirea momentului nașterii creanței bugetare nu reprezintă un element al verificării creanței în sensul art. 106 din Legea nr. 85/2014, deci nu poate fi o limită a acestei verificări.

Punctul de vedere al magistraților din cadrul Secției a II-a civile a Tribunalului Galați redă cu exactitate opinia Curții de Apel Cluj ca instanță de trimitere, fiind, deci, în acord cu aceasta.

Punctul de vedere al judecătorilor Secției a II-a civile, de contencios administrativ și fiscal din cadrul Tribunalului Vrancea este în sensul că, potrivit art. 105 alin. (1) și (2) din Legea nr. 85/2014, legiuitorul a înțeles să excludă practicianul în insolvență din procedura de verificare pe fond a creanțelor stabilite prin titluri executorii, rațiunea unei astfel de excluderi fiind justificată de existența procedurii de contestare reglementată de art. 205—208 din Codul de procedură fiscală.

Cu toate acestea, s-a apreciat că, în cadrul procedurii reglementate de art. 205—208 din Codul de procedură fiscală, instanța de contencios fiscal va putea analiza legalitatea actelor administrativ fiscale supuse analizei, însă nu va putea analiza dacă creanțele cuprinse în acest titlu de creanță sunt născute anterior sau ulterior momentului deschiderii procedurii insolvenței, întrucât ar excede controlului de legalitate din procedura contenciosului fiscal.

Prin urmare, practicianul în insolvență poate analiza întinderea creanței constatată printr-un titlu de creanță contestat în condițiile și procedura impusă de legiuitor, analizând dacă respectiva creanță include creanțe născute anterior sau ulterior momentului deschiderii procedurii insolvenței, verificare care va fi formală, în condițiile specifice procedurii insolvenței.

În cadrul instanțelor din circumscripția Curții de Apel Galați nu au fost identificate hotărâri care să aibă ca obiect limitele verificării făcute de administratorul/lichidatorul judiciar cu privire la creanțele bugetare constatate prin titluri executorii.

28. Înaintând jurisprudență, opinia judecătorilor specializați în materie de la instanțele din circumscripția Curții de Apel Suceava asupra problemei de drept supuse analizei este în sensul că administratorul judiciar/lichidatorul poate verifica doar momentul nașterii creanțe bugetare constatate prin titluri executorii, pentru a stabili dacă sunt anterioare sau ulterioare deschiderii procedurii de insolvență a debitoarei.

29. Punctul de vedere exprimat la nivelul Curții de Apel București — Secția a V-a și a VI-a civilă a fost în sensul că prin Decizia nr. 11/2016, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 436 din 10 iunie 2016, în interpretarea dispozițiilor art. 105 alin. (1) și (2) și art. 106 din Legea nr. 85/2014, administratorul/lichidatorul judiciar nu are atribuția de a verifica pe fond creanțele bugetare constatate prin titluri executorii, contestate în termenul legal în fața instanței specializate.

S-a reținut, în considerentele deciziei, în ceea ce privește controlul de legalitate/de temeinicie a titlurilor executorii din care izvorăsc creanțe bugetare, pentru care se solicită înscrierea în tabelul de creanță, în ipoteza în care aceste titluri au fost contestate în fața instanței judecătorești în termenele speciale prevăzute de legea specială, că acest control revine exclusiv instanței specializate de control administrativ și fiscal, o atare verificare pe fond neputând fi făcută de practicianul în insolvență. În schimb, administratorul/lichidatorul judiciar este obligat, conform atribuțiilor sale legale, să verifice sub aspect formal creanța bugetară ce se solicită a se înscrie în tabelul de creanțe. Astfel, s-a reținut că administratorul/lichidatorul judiciar este obligat să analizeze aspecte ce țin de stingerea parțială sau totală a creanței ori intervenirea prescripției extinctive, precum și caracterul contestat al creanței și să menționeze acest aspect în ce privește creanța respectivă, conform art. 111 alin. (6) din Legea nr. 85/2014.

Prin urmare, în ceea ce privește limitele atribuțiilor administratorului judiciar/lichidatorului judiciar în verificarea creanțelor bugetare constatate prin titluri executorii, potrivit art. 105 alin. (1) și (2) și art. 106 din Legea nr. 85/2014, Înalta Curte de Casație și Justiție s-a pronunțat deja.

În aplicarea dispozițiilor art. 5 pct. 69 și art. 70 din Legea nr. 85/2014, creanțele sunt înscrise în tabelul preliminar, respectiv în tabelul suplimentar în funcție de momentul nașterii lor — anterior sau ulterior deschiderii procedurii, astfel că verificarea momentului nașterii creanței este impusă chiar de aceste dispoziții legale.

Totodată, potrivit art. 102 alin. (6) și (7) din Legea nr. 85/2014 analiza momentului nașterii creanțelor bugetare reprezintă o chestiune distinctă de verificarea creanței în accepțiunea art. 105 alin. (1) și (2) și art. 106 din Legea nr. 85/2014, astfel că

poate fi efectuată de către administratorul judiciar/lichidatorul judiciar. O astfel de analiză nu implică un control de legalitate al creanței bugetare ori verificarea sa în fond și nu afectează creanța bugetară, doar modalitatea sa de valorificare este diferită, în funcție de data nașterii creanței.

În ceea ce privește punctele de vedere comunicate de către instanțele arondate Curții de Apel București s-a constatat că practica judiciară este unitară, instanțele apreciind că, în conformitate cu prevederile art. 105 alin. (1) și (2) din Legea nr. 85/2014, nu sunt supuse verificării de către administratorul/lichidatorul judiciar creanțele constatate prin hotărâri judecătorești executorii, prin hotărâri arbitrale executorii și creanțele bugetare rezultate dintr-un titlu executoriu necontestat în termenele prevăzute de legi speciale, cu excepția cazurilor în care se constată stingerea, în tot sau în parte, a creanței sau prescrierea dreptului de a cere executarea silită a acesteia.

S-a susținut că administratorul/lichidatorul judiciar nu poate, pe fond, să analizeze creanța nici în situația în care aceasta a fost contestată, întrucât legiuitorul a prevăzut o cale specială de contestare, respectiv legea contenciosului administrativ, iar o interpretare contrară ar contraveni principiului constituțional privind unicitatea căilor de atac.

În consecință, s-a reținut că administratorul/lichidatorul judiciar nu poate face verificări pe fond ale creanței bugetare, ci doar poate analiza creanța formal, respectiv dacă este plătită parțial sau total, dacă este prescrisă și dacă este contestată, cu menționarea acestui aspect, potrivit art. 58 alin. (1) lit. k) din Legea nr. 85/2014.

În cazul în care creanța bugetară a fost contestată în termenele legale prevăzute de Codul de procedură fiscală, în fața instanței de contencios fiscal, s-a reținut că această instanță va putea analiza doar elementele care țin de legalitatea actelor administrativ-fiscale supuse analizei, însă nu va putea analiza dacă creanțele cuprinse în acest titlu de creanță sunt născute anterior sau ulterior momentului deschiderii procedurii, întrucât o astfel de analiză excede controlului de legalitate din procedura contenciosului fiscal.

S-a apreciat că, procedând la această analiză a întinderii creanței prin raportare la data deschiderii procedurii de insolvență, administratorul judiciar sau lichidatorul, după caz, nu nesocotește competența materială a unei instanțe de contencios fiscal și nu infirmă astfel acte emise în regim de putere publică, ci procedează la o verificare formală a acesteia, în condițiile specifice ale procedurii insolvenței.

Totodată, în cadrul procedurii simplificate (spre deosebire de procedura generală), art. 146 alin. (4) din Legea nr. 85/2014 stabilește că verificarea creanțelor implică și creanțele bugetare născute după data deschiderii procedurii sau, după caz, al căror quantum a fost modificat față de tabelul definitiv de creanțe sau față de programul de plată din planul de reorganizare, ca urmare a plăților făcute după deschiderea procedurii.

Instanța de contencios administrativ-fiscal nu poate analiza, pe calea contestației formulate potrivit dispozițiilor Codului de procedură fiscală, dacă creanța bugetară a luat naștere înainte de deschiderea procedurii insolvenței sau în timpul acesteia.

De altfel, o analiză similară permisă de legea insolvenței este realizată de practicianul în insolvență în momentul în care verifică dacă creanța bugetară este prescrisă, de unde se conchide că verificarea momentului nașterii creanței reprezintă o analiză formală a creanței bugetare și nu o analiză de fond.

În raport cu aceste considerente se apreciază că administratorul/lichidatorul judiciar are dreptul de a analiza creanța bugetară, constatată prin titlu executoriu, sub aspectul momentului nașterii acesteia, respectiv înainte de deschiderea procedurii insolvenței sau în timpul acesteia, chiar în situația în care aceasta a fost contestată la instanța de contencios administrativ.

30. În cadrul Secției a II-a civile, de contencios administrativ și fiscal a Curții de Apel Oradea a fost identificată practică judiciară cu privire la chestiunea de drept în discuție, sens în care s-a anexat Decizia nr. 73 din 27.03.2018, pronunțată în Dosarul nr. 3.046/83/2015/a2.

Opinia judecătorilor secției este în sensul că administratorul/lichidatorul judiciar are dreptul de a analiza creanța bugetară formal, putând face verificări privind momentul nașterii creanței pentru a se stabili caracterul anterior sau ulterior deschiderii procedurii insolvenței.

31. Opinia instanțelor judecătorești din circumscripția teritorială a Curții de Apel Pitești este unanimă în sensul că administratorul judiciar/lichidatorul are dreptul de a verifica creanțele bugetare constatate prin titluri executorii și că verificarea poate viza momentul nașterii creanței bugetare pentru a stabili dacă sunt anterioare sau ulterioare deschiderii procedurii de insolvență a debitoarei, înaintându-se hotărâri judecătorești.

32. Punctele de vedere ale magistraților din cadrul Curții de Apel Timișoara cu privire la aspectele invocate sunt în sensul că administratorul judiciar/lichidatorul nu are dreptul să verifice creanțele bugetare constatate prin titluri executorii, însă poate face aprecieri cu privire la momentul nașterii creanței bugetare, respectiv dacă este anterioară sau ulterioară deschiderii procedurii, în vederea înscrierii ei în tabelul preliminar, respectiv în tabelul suplimentar de creanțe, așa cum s-a stabilit, de altfel, și prin Decizia nr. 11/2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, decizie la care a făcut referire și Tribunalul Caraș-Severin.

La Tribunalul Arad — Secția a II-a civilă, raportat la Decizia nr. 11/2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, opinia majoritară este cea potrivit căreia controlul de legalitate/de temeinicie a titlurilor executorii din care izvorăsc creanțe bugetare, pentru care se solicită înscrierea în tabelul de creanță, în ipoteza în care aceste titluri au fost contestate în fața instanței judecătorești în termenele speciale prevăzute de legea specială, revine exclusiv instanței specializate de control administrativ și fiscal, o atare verificare pe fond neputând fi făcută de practicianul în insolvență, limitele verificării efectuate de către acesta reducându-se la aspectele de ordin formal.

33. Opinia unanimă a judecătorilor instanțelor din raza de activitate a Curții de Apel Târgu Mureș este în sensul că, în ceea ce privește Legea nr. 85/2014, dispozițiile art. 105 alin. (2) sunt clare în sensul în care, câtă vreme nu au fost contestate în termenele prevăzute de legislația specială, titlurile executorii ce constată creanțe bugetare nu vor mai fi supuse procedurii de verificare reglementate de dispozițiile art. 106, care presupune o cercetare amănunțită în vederea stabilirii legitimității și a valorii exacte a creanței, aceste elemente fiind clarificate și cuprinse deja într-un înscris căruia legislația specială îi recunoaște caracterul de titlu executoriu.

În privința momentului nașterii creanței bugetare în vederea stabilirii dacă aceasta este anterioară sau ulterioară deschiderii procedurii, art. 102 alin. (1) din Legea nr. 85/2014 reglementează condițiile în care legiuitorul a înțeles să permită organelor de inspecție fiscală să formuleze cereri de admitere pentru creanțele anterioare deschiderii procedurii, care se realizează în anumite termene procedurale; dacă acestea nu sunt respectate, organele fiscale nu mai pot depune cereri de admitere pentru creanțe anterioare oricând în cursul procedurii pentru că ele devin tardive, iar acest aspect este firesc să fie supus analizei administratorului sau lichidatorului judiciar, iar răspunsul acestuia să fie supus cenzurii judecătorului-sindic.

Verificarea naturii creanței (anterioară sau ulterioară) și implicit a respectării termenului de depunere a cererii de admitere a creanței nu sunt elemente care fac parte din

verificarea cerințelor de fond ale creanței, conform art. 105 din Legea nr. 85/2014, ci, mai degrabă, elemente extrinseci, procedurale ale cererii de admitere înseși.

34. Punctul de vedere exprimat de Curtea de Apel Alba Iulia este în sensul că, în contextul dispozițiilor art. 5 pct. 69 și 70, raportat la art. 110 alin. (1) din Legea nr. 85/2014, administratorul judiciar poate verifica creanțele bugetare constatate prin titluri executorii, chiar contestate în procedura administrativă, în vederea îndeplinirii obligației de întocmire a tabelului preliminar de creanțe, a celui suplimentar de creanțe sau a aprecierii creanței creditorului fiscal ca fiind o creanță curentă.

35. La nivelul Curții de Apel Iași, practica judiciară a Tribunalului Iași — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal în această materie este unitară, în sensul că art. 105 alin. (2) din Legea nr. 85/2014 prevede că nu sunt supuse procedurii de verificare „creanțele bugetare rezultând dintr-un titlu executoriu necontestat în termenele prevăzute de legi speciale”. Înalta Curte de Casație și Justiție, în cuprinsul Deciziei nr. 11/2016, pronunțate de Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, a stabilit că administratorul/lichidatorul judiciar nu poate să analizeze pe fond creanța, nici în situația în care aceasta a fost contestată, întrucât legiuitorul a prevăzut o cale specială de contestare, aceea prevăzută de legea contenciosului administrativ, iar o interpretare contrară ar contraveni principiului constituțional privind unicitatea căilor de atac.

Rațiunea excluderii creanțelor bugetare de la procedura de verificare de către administratorul/lichidatorul judiciar rezultă din reglementarea expresă și obligatorie a acțiunii în contencios administrativ și fiscal, prin art. 126 alin. (6) din Constituția României, potrivit căreia controlul judecătorec al actelor administrative ale autorităților publice pe calea contenciosului administrativ este garantat, cu excepția celor care privesc raporturile cu Parlamentul, precum și a actelor de comandament cu caracter militar și, respectiv, a procedurii reglementate de art. 208 din Codul de procedură fiscală.

Verificarea legalității unei creanțe fiscale cuprinse într-un titlu executoriu nu poate fi efectuată decât în condițiile reglementate de legislația specială, respectiv Codul de procedură fiscală, iar nu în cadrul procedurii insolvenței, supuse unei alte reglementări legale speciale.

Tot Înalta Curte de Casație și Justiție a reținut că un control de legalitate/de temeinicie a titlurilor executorii din care izvorăsc creanțe bugetare, pentru care se solicită înscrierea în tabelul de creanțe, în ipoteza în care aceste titluri au fost contestate în fața instanței judecătorești în termenele speciale prevăzute de legea specială, revine exclusiv instanței specializate de control administrativ și fiscal, o atare verificare pe fond neputând fi realizată de practicianul în insolvență. În schimb, administratorul/lichidatorul judiciar este obligat, conform atribuțiilor sale legale, să verifice sub aspect formal creanța bugetară ce se solicită a se înscrie în tabelul de creanțe, cum ar fi aspecte legate de stingerea parțială sau totală a creanței ori intervenirea prescripției extinctive, precum și caracterul contestat al creanței și să menționeze acest aspect în ce privește creanța respectivă, conform art. 111 alin. (6) din Legea nr. 85/2014.

36. Curtea de Apel Ploiești a arătat că la nivelul Tribunalului Prahova s-a apreciat că administratorul judiciar/lichidatorul nu poate verifica creanțele bugetare constatate prin titluri executorii necontestate, așa cum se prevede la art. 105 alin. (2) din Legea nr. 85/2014. În ceea ce privește creanțele bugetare contestate, a fost identificată sentința civilă nr. 1.027 din 12 octombrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 3.736/105/2016/a1, având ca obiect contestație împotriva tabelului preliminar al creanțelor întocmit de administratorul judiciar, vizând înscrierea unei creanțe bugetare, în care judecătorul-sindic a reținut că, în condițiile în

care creanța fiscală a fost contestată pe calea procedurii prevăzute de Codul de procedură fiscală, aceasta nu se mai bucură de prezumția certitudinii, lichidității și exigibilității dedusă din interpretarea art. 105 alin. (2) din Legea insolvenței, astfel că înscrierea ei se face provizoriu, sub condiția existenței unui litigiu.

În același sens s-a pronunțat Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept prin Decizia nr. 11 din 18 aprilie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 436 din 10 iunie 2016, prin care s-a reținut că o creanță bugetară rezultând dintr-un titlu executoriu contestat în condițiile legii speciale va fi supusă procedurii de verificare prevăzute de art. 111 alin. (6) din Legea nr. 85/2014, dar această verificare este limitată, deoarece existența dreptului de creanță va fi stabilită în procedura contenciosului fiscal.

Pe cale de consecință, o creanță bugetară contestată va fi înscrisă provizoriu, sub condiția existenței unui litigiu, din moment ce există posibilitatea anulării titlului de creanță fiscală. Cu alte cuvinte, spre deosebire de dispozițiile Codului de procedură fiscală, în materia insolvenței această contestare are drept consecință supunerea creanței procedurii de verificare de către administratorul judiciar și calificarea acesteia ca fiind o creanță provizorie sub condiție, a cărei existență depinde de menținerea sau nu printr-o hotărâre judecătorească definitivă a titlului de creanță devenit titlu executoriu deținut de contestatoare.

Tribunalul Dâmbovița — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a comunicat că la nivelul secției nu au fost identificate cauze care să ridice problemele sesizate, însă opinia majoritară este în sensul celei exprimate de instanța de trimitere, potrivit căreia practicianul în insolvență poate analiza întinderea creanței constatată printr-un titlu de creanță contestat în condițiile și procedura impusă de legiuitor, analizând dacă respectiva creanță include creanțe bugetare născute anterior momentului deschiderii procedurii de insolvență sau ulterior acestuia, întrucât această activitate nu este suprapusă controlului pe care instanța de judecată o realizează în procedura contenciosului fiscal, chiar dacă în final este posibil ca întinderea creanței bugetare, înscrisă într-un titlu de creanță contestat, să fie modificată.

37. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat prin Adresa nr. 861/C/1.133/III-5/2018 din 18 aprilie 2018 că în cadrul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil nu există practică judiciară în vederea promovării unui recurs în interesul legii.

IX. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție și a Curții Constituționale

38. Curtea Constituțională nu s-a pronunțat cu privire la problema de drept care face obiectul sesizării.

39. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, prin Decizia nr. 11 din 18 aprilie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 334/1/2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 436 din 10 iunie 2016, a admis sesizarea formulată de Curtea de Apel Alba Iulia — Secția a II-a civilă în Dosarul nr. 4.120/107/2014/a2 privind pronunțarea unei hotărâri prealabile și a stabilit că, în interpretarea dispozițiilor art. 105 alin. (1) și (2) și art. 106 din Legea nr. 85/2014, administratorul/lichidatorul judiciar nu are atribuția de a verifica pe fond creanțele bugetare constatate prin titluri executorii, contestate în termenul legal în fața instanței specializate.

Prin Decizia nr. 28 din 16 aprilie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 37/1/2018, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a admis sesizarea formulată de Curtea de Apel Cluj — Secția a III-a contencios administrativ și fiscal în Dosarul nr. 1.620/84/2015 și a stabilit

că prevederile art. 147³ din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal se interpretează în sensul că, dacă s-a constatat, prin hotărâre definitivă, că o creanță fiscală nu poate fi valorificată în procedura insolvenței reglementată de Legea nr. 85/2006, ca urmare a depunerii tardive a acesteia, aceeași creanță nu mai poate fi valorificată de organul fiscal în procedura soluționării cererii de rambursare a T.V.A., formulată de debitoarea aflată în procedura insolvenței.

X. Raportul asupra chestiunii de drept

40. Prin raportul întocmit în cauză, conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, s-a apreciat, referitor la admisibilitatea sesizării, că sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile de dezlegare a unor chestiuni de drept, iar, pe fondul cauzei, s-a apreciat că, în interpretarea dispozițiilor art. 105 alin. (1) și (2) din Legea nr. 85/2014, administratorul/lichidatorul judiciar are dreptul de a verifica creanțele bugetare constatate prin titluri executorii sub aspectul întinderii, pentru a stabili dacă sunt anterioare sau ulterioare deschiderii procedurii de insolvență a debitoarei.

XI. Înalta Curte de Casație și Justiție

41. Prin întrebarea adresată Înaltei Curți de Casație și Justiție, instanța de trimitere solicită a se clarifica „dacă administratorul judiciar/lichidatorul are dreptul de a verifica creanțe bugetare constatate prin titluri executorii și care sunt limitele acestei verificări, respectiv dacă, din perspectiva întinderii creanței bugetare, verificarea poate viza momentul nașterii creanței bugetare pentru a stabili dacă sunt anterioare sau ulterioare deschiderii procedurii de insolvență a debitoarei”.

42. Asupra admisibilității sesizării se reține că, potrivit dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, „Dacă, în cursul judecării, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”.

43. Potrivit dispozițiilor art. 520 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție se face de către completul de judecată după dezbateri contradictorii, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de textul de lege menționat anterior, prin încheiere care nu este supusă niciunei căi de atac, iar, dacă prin încheiere se dispune sesizarea, aceasta va cuprinde motivele care susțin admisibilitatea sesizării potrivit dispozițiilor art. 519, punctul de vedere al completului de judecată și al părților.

44. Din cuprinsul prevederilor legale enunțate anterior rezultă condițiile de admisibilitate pentru declanșarea procedurii de sesizare în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, condiții care trebuie să fie întrunite în mod cumulativ, după cum urmează:

- existența unei cauze aflate în curs de judecată;
- instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție să judece cauza în ultimă instanță;
- cauza care face obiectul judecării să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza;
- soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată să depindă de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere;
- chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită să fie nouă;

— problema de drept să fie reală, să suscite interpretări diferite sau contradictorii ale unui text de lege, respectiv să prezinte un grad de dificultate suficient de mare, astfel încât instanța de sesizare să considere că, pentru a înlătura orice incertitudine referitoare la securitatea raportului juridic dedus judecării, este necesară declanșarea procedurii prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă prin pronunțarea unei hotărâri prealabile;

— chestiunea de drept nu a făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

45. Analiza acestor condiții de admisibilitate relevă că litigiul în care s-a ivit chestiunea de drept se află în curs de judecată pe rolul unei instanțe investite cu soluționarea apelurilor împotriva hotărârii judecătorului-sindic pronunțate asupra contestației împotriva tabelului preliminar al creanțelor.

46. În conformitate cu art. 43 alin. (1) din Legea nr. 85/2014, aplicabilă în cauză, „*Curtea de apel va fi instanța de apel pentru hotărârile pronunțate de judecătorul-sindic. Hotărârile curții de apel sunt definitive*”. De asemenea, art. 46 alin. (1) din aceeași lege prevede că „*Hotărârile judecătorului-sindic sunt executorii și pot fi atacate, separat, numai cu apel*”.

47. Prin urmare, decizia ce urmează a se pronunța de instanța de trimitere este definitivă, nefiind supusă recursului, prin raportare și la dispozițiile art. 483 alin. (2) ultima teză din Codul de procedură civilă.

48. În ceea ce privește condiția legăturii cu cauza a chestiunii de drept se observă că în litigiu controversa este legată de limitele verificării de către administratorul sau lichidatorul judiciar a creanțelor bugetare constatate prin titluri executorii sub aspectul momentului nașterii acestora, pentru a stabili dacă sunt anterioare sau ulterioare deschiderii procedurii de insolvență a debitorului. Din această perspectivă, prin motivele de apel, lichidatorul judiciar susține că hotărârea judecătorului-sindic de înscriere în tabelul preliminar a creanței privind accesoriile ce au fost calculate și pentru perioada ulterioară deschiderii procedurii de insolvență este eronată.

49. Analiza noutății chestiunii de drept trebuie raportată la scopul declanșării mecanismului de unificare a practicii judiciare prevăzut la art. 519 din Codul de procedură civilă, ce rezidă în preîntâmpinarea apariției unei practici neunitare la nivelul instanțelor judecătorești (*control a priori*), printr-o rezolvare de principiu a unei probleme de drept esențiale și susceptibile de interpretări diferite.

50. Examenul jurisprudențial efectuat a relevat că nu s-a cristalizat încă o jurisprudență unitară și constantă în legătură cu chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită, situație care justifică interesul în formularea unei cereri pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile în scopul prevenirii apariției unei practici neunitare, iar analiza celor câteva decizii pronunțate oferă indicii referitoare la posibilitatea apariției unei practici neunitare din această perspectivă.

51. Cu privire la modul de interpretare a art. 105 alin. (1) și (2) și art. 106 din Legea nr. 85/2014, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a pronunțat Decizia nr. 11/2016, prin care a statuat că administratorul/lichidatorul judiciar nu are atribuția de a verifica pe fond creanțele bugetare constatate prin titluri executorii contestate în termenul legal în fața instanței specializate. S-a decis în sensul limitării verificărilor administratorului/lichidatorului judiciar la aspecte formale și nu care țin de existența și legalitatea creanței bugetare, asupra cărora se pronunță exclusiv instanța de contencios administrativ.

52. Chestiunea de drept cuprinsă în prezenta sesizare și de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei nu a făcut obiectul analizei prin decizia sus-menționată și vizează aspecte ce țin de interpretarea art. 105 alin. (1) și (2) din Legea nr. 85/2014 care nu au fost avute în vedere anterior și care urmează a fi dezvoltate în cele ce urmează.

53. Înalta Curte de Casație și Justiție constată că problema de drept asupra căreia se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile este următoarea: „*dacă administratorul judiciar/lichidatorul are dreptul de a verifica creanțe bugetare constatate prin titluri executorii și care sunt limitele acestei verificări, respectiv dacă, din perspectiva întinderii creanței bugetare, verificarea poate viza momentul nașterii creanței bugetare pentru a stabili dacă sunt anterioare sau ulterioare deschiderii procedurii de insolvență a debitorului*”.

54. Soluționarea acesteia trebuie să pornească de la reglementările pe care Legea nr. 85/2014 le prevede în legătură cu atribuțiile administratorului judiciar/lichidatorului judiciar, cu referire la examinarea creanțelor în general și a creanțelor bugetare în special, precum și de la dezlegările obligatorii pe care instanța supremă le-a dat printr-o hotărâre prealabilă anterioară, și anume Decizia nr. 11/2016.

55. Întocmirea și înregistrarea tabelului preliminar de creanțe sunt în atribuția administratorului judiciar/lichidatorului judiciar, operațiune reglementată de art. 110 din Legea nr. 84/2014, ca rezultat al verificării cererilor de admitere a creanțelor înregistrate de creditorii ale căror creanțe s-au născut anterior datei deschiderii procedurii. Se consideră că sunt creanțe anterioare, conform art. 102 alin. (1) teza a II-a, și creanțele bugetare constatate printr-un raport de inspecție fiscală întocmit ulterior deschiderii procedurii de insolvență, dar care are ca obiect activitatea anterioară a debitorului.

56. Potrivit art. 5 pct. 69 din Legea nr. 85/2014, tabelul preliminar de creanțe cuprinde toate creanțele scadente și nescadente, sub condiție sau în litigiu, născute înainte de data deschiderii procedurii, acceptate de către administratorul judiciar în urma verificării acestora. De asemenea, în tabel se menționează atât suma solicitată de către creditor, cât și suma acceptată și rangul de prioritate, iar în cazul procedurii simplificate se înregistrează și creanțele născute după deschiderea procedurii și până la momentul intrării în faliment.

57. Cererea de admitere a creanței este supusă verificării de către practicianul în insolvență, conform prevederilor art. 106 alin. (1) și (3) din Legea nr. 85/2014, care va proceda de îndată la verificarea fiecărei cereri și a documentelor depuse și va efectua o cercetare amănunțită pentru a stabili legitimitatea, valoarea exactă și prioritatea fiecărei creanțe, solicitând în acest scop de la debitor explicații, informații și documente suplimentare. Activitatea de verificare asupra cererilor de admitere a creanțelor în vederea întocmirii tabelului preliminar de creanță este realizată deopotrivă de administratorul judiciar, în cadrul procedurii generale și de lichidatorul judiciar, în cadrul procedurii simplificate, când debitorul intră direct în faliment, potrivit art. 147 alin. (3) din lege.

58. Cu privire la creanțele și drepturile de preferință trecute în tabelul preliminar de creanțe, debitorul, creditorii și orice altă parte interesată vor putea să formuleze contestații, în caz contrar art. 102 alin. (9) din lege prezumându-le ca fiind valabile și corecte.

59. Dispozițiile legale cuprinse în art. 105 din Legea nr. 85/2014 reglementează situația-regulă potrivit căreia toate creanțele trebuie supuse în mod obligatoriu procedurii de verificare. De la această regulă, legea prevede două excepții:

a) *creanțele care sunt constatate prin titluri executorii rezultând dintr-o hotărâre judecătorească, respectiv hotărâri judecătorești executorii și hotărâri arbitrale executorii.*

În cazul modificării unei hotărâri executorii în căile de atac, administratorul judiciar/lichidatorul judiciar va reface tabelul de creanțe prin înscrierea sumei rezultate din hotărârea dată în calea de atac.

Dacă instanța de control judiciar anulează sau casează hotărârea, fără a dezlega fondul pricinii, judecata în fața instanței de drept comun se suspendă, conform art. 75 din lege, situație în care administratorul/lichidatorul judiciar va proceda la verificarea creanței respective și va notifica creditorul în cazul în care nu înscrie total sau parțial creanța, cu motivarea corespunzătoare, în condițiile art. 110 alin. (4) din lege.

b) *creanțele bugetare*, care rezultă dintr-un titlu executoriu necontestat în termenele prevăzute de legile speciale care le reglementează.

60. Creditorul bugetar își justifică această calitate pentru a putea participa la procedura insolvenței doar prin existența titlului de creanță fiscală împotriva averii debitorului, care este titlu executoriu și se individualizează prin una dintre modalitățile prevăzute de Codul de procedură fiscală. Potrivit art. 5 pct. 14 din lege, creanțele bugetare reprezintă creanțele conștând în impozite, taxe, contribuții, amenzi și alte venituri bugetare, precum și accesoriile acestora. Își păstrează această natură și creanțele bugetare care nu sunt acoperite în totalitate de valoarea privilegiilor, ipotecilor sau a gajurilor deținute, pentru partea de creanță neacoperită.

61. Art. 105 alin. (2) din Legea nr. 85/2014 exceptează de la verificare doar creanțele bugetare care rezultă dintr-un *titlu executoriu necontestat* în termenele prevăzute de legi speciale.

62. Prin Decizia nr. 11 din 18 aprilie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 436 din 10 iunie 2016, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a stabilit că, în interpretarea dispozițiilor art. 105 alin. (1) și (2) și art. 106 din Legea nr. 85/2014, administratorul/lichidatorul judiciar nu are atribuția de a verifica pe fond creanțele bugetare constatate prin titluri executorii, *contestate* în termenul legal în fața instanței specializate. Rațiunea acestei interpretări are în vedere principiul unicității căii de atac și garanțiile prevăzute la art. 126 alin. (6) din Constituția României în ceea ce privește controlul judecătoresc al actelor administrative pe calea acțiunilor în contencios administrativ, care se soluționează doar de instanțele de judecată specializate.

63. Un argument în plus față de cele reținute prin decizia menționată a fost prezentat în doctrină și unde se arată că dispozițiile art. 105 alin. (2) din lege au fost modificate implicit prin art. 351 din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală. Potrivit acestui text de lege, cu denumirea marginală „Soluționarea căilor de atac în cazul actelor administrative fiscale privind debitorii în insolvență”, prin derogare de la dispozițiile art. 75 din Legea nr. 85/2014, actele administrative fiscale emise înainte și după intrarea în insolvență se supun controlului instanțelor specializate de contencios administrativ fiscal. Cu alte cuvinte, titlurile de creanță bugetară, fie că sunt emise înainte de deschiderea procedurii, fie că sunt emise în cursul procedurii, se pot contesta de către debitor numai în procedura contenciosului administrativ fiscal, fără ca acțiunile în contencios administrativ să poată fi suspendate. Acesta este contextul în care administratorul/lichidatorul judiciar trebuie să înscrie creanța bugetară în tabelul preliminar, astfel cum rezultă din titlul de creanță emis de organul fiscal, fără a putea verifica creanța.

64. Prin urmare, exceptarea de la procedura verificării creanțelor bugetare rezultând dintr-un titlu executoriu vizează atât titlurile necontestate, cât și pe cele contestate în termenele prevăzute de legile speciale care le reglementează, cu precizarea că excepția se referă exclusiv la *examinarea pe fond* a titlului de creanță fiscală, sub aspectul legalității, iar nu și din

punct de vedere formal, fapt care constituie o obligație pentru administratorul judiciar/lichidatorul judiciar.

65. Astfel, aspecte care țin de stingerea parțială sau totală a creanței ori de intervenirea prescripției extinctive, caracterul contestat al creanței ori tardivitatea depunerii acesteia se înscriu în sfera atribuțiilor de verificare pe care le realizează practicianul în insolvență. Acesta are obligația de a efectua o cercetare amănunțită a fiecărei cereri de admitere, în vederea stabilirii legitimității, valorii exacte și priorității fiecărei creanțe în parte, potrivit dispozițiilor art. 106 alin. (1) din Legea nr. 85/2014. De precizat că, în îndeplinirea atribuției vizând stabilirea legitimității creanței, administratorul/lichidatorul judiciar nu se pronunță asupra valabilității documentelor în baza cărora creditorul solicită înscrierea acesteia, întrucât, așa cum s-a precizat anterior, aceasta ar reprezenta o examinare pe fond și o substituie în atribuțiile puterii judecătorești. Sub acest aspect, administratorul judiciar sau lichidatorul, după caz, verifică doar existența și îndeplinirea cerințelor minime pentru ca actul exhibit să constituie fundament al cererii de creanță.

66. Prin urmare, în lipsa unei enumerări exhaustive a competențelor ce intră în sfera verificărilor pe care le realizează administratorul sau lichidatorul judiciar, după caz, în privința creanțelor bugetare constatate prin titluri executorii, contestate sau necontestate în termenele prevăzute de legi speciale, acesta poate și este obligat să examineze creanțele sub toate aspectele care nu vizează legalitatea măsurii de impunere fiscală, care intră în competența exclusivă a instanțelor de contencios administrativ și fiscal.

67. De aceea, sub aspectul întinderii creanței bugetare, pentru a se stabili dacă este anterioară sau ulterioară deschiderii procedurii de insolvență a debitoare, o astfel de verificare poate fi efectuată de practicianul în insolvență.

68. În această situație nu poate fi vorba despre nesocotirea de către administratorul/lichidatorul judiciar a competenței materiale a instanței de judecată specializate ori despre o infirmare a actelor emise în regim de putere publică și nici de o suprapunere de competențe, deoarece în cazul unei creanțe bugetare contestate în termenele legale instanța de contencios administrativ și fiscal nu va analiza întinderea creanței din perspectiva momentului nașterii sale prin raportare la data deschiderii procedurii, pentru că o astfel de analiză excedează controlului de legalitate specific contenciosului fiscal.

69. Se impune precizarea că, în lumina art. 102 din Legea nr. 85/2014, sunt considerate creanțe anterioare, deși nu s-au născut efectiv înainte de declanșarea procedurii insolvenței, creanțele bugetare care izvorăsc din activitatea de până atunci a debitorului. Prin urmare, creanțele bugetare beneficiază de un regim derogatoriu de la dreptul comun cât privește înscrierea lor în tabelul creanțelor, așa încât determinarea caracterului lor anterior nu se mai realizează prin raportare la nașterea acestora ca urmare a emiterii deciziei de imputare, ci relevant este momentul desfășurării de către debitor a activităților impozabile sau taxabile.

70. În concluzie, administratorul judiciar sau lichidatorul judiciar, după caz, poate analiza întinderea creanței constatate printr-un titlu de creanță contestat în condițiile și procedura prevăzută de lege, verificând dacă respectiva creanță include creanțe bugetare născute anterior momentului deschiderii procedurii de insolvență sau ulterior, această activitate nefiind suprapusă controlului de legalitate al instanței de contencios administrativ și fiscal, chiar dacă, în final, este posibil ca întinderea creanței bugetare, înscrisă într-un titlu de creanță contestat, să fie modificată.

Pentru aceste considerente, în temeiul art. 521 cu referire la art. 519 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Cluj — Secția a II-a civilă în Dosarul nr. 2.496/84/2017/a1 și, în consecință, stabilește că:

În interpretarea dispozițiilor art. 105 alin. (1) și (2) din Legea nr. 85/2014, administratorul/lichidatorul judiciar are dreptul de a verifica creanțele bugetare constatate prin titluri executorii sub aspectul întinderii, pentru a stabili dacă acestea sunt anterioare sau ulterioare deschiderii procedurii de insolvență a debitoarei.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 18 iunie 2018.

PREȘEDINTELE SECȚIEI A II-A CIVILE

EUGENIA VOICHECI

Magistrat-asistent,

Ileana Peligrad

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

